

Provincieraadsbesluit

betreft **PEVA Economische Raad voor Oost-Vlaanderen vzw**
Kennismeming jaarverslag en jaarrekening 2019 -
agendering Provincieraad.
bevoegde gedeputeerde Leentje Grillaert

1. Feitelijke en juridische gronden

Het Provinciedecreet van 9 december 2005 en latere wijzigingen, inzonderheid de artikelen 219-224 en 238-240bis.

Het wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

Het Provincieraadsbesluit van 19 september 2019 betreffende het evaluatieverslag 2012-2018 van het PEVA EROV vzw en het behoud van de verzelfstandiging van het PEVA.

De statuten van het PEVA in privaatrechtelijke vorm EROV zoals goedgekeurd door de algemene vergadering van 24 april 2014.

De afsprakennota van 14 februari 2019 tussen de administratie en de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen voor de legislatuur 2018 – 2024.

De samenwerkingsovereenkomst 2020-2025 tussen het PEVA EROV vzw en de Provincie Oost-Vlaanderen zoals goedgekeurd door de Provincieraad op 16 januari 2020, in het bijzonder artikel 20.

De stukken ingediend door het PEVA EROV vzw met betrekking tot de werking in 2019.

Het voorstel van de Deputatie van 4 juni 2020.

2. Motivering

Ter evaluatie van de werking van het PEVA EROV vzw wordt in artikel 20 van de samenwerkingsovereenkomst 2020-2025 gesloten tussen EROV en de Provincie aan EROV gevraagd om elk jaar een financieel en werkingsverslag voor te leggen over het voorbije werkingsjaar. Hierbij worden deze documenten voorgelegd aan de Provincieraad.

3. Besluit

Enig artikel. De Provincieraad neemt kennis van volgende documenten over het werkingsjaar 2019 van het PEVA EROV vzw:

- het werkingsverslag 2019;
- de jaarrekening 2019;

./...

- het verslag van de commissarissen met betrekking tot de jaarrekening;
- het verslag van de algemene vergadering van 23 april 2020 waarin het werkingsverslag en de jaarrekening 2019 worden goedgekeurd en waarin kwijting wordt gegeven aan de bestuurders, de commissaris-revisor en de verificateur voor hun gedane werkzaamheden betreffende het boekjaar 2019.

Gent, 17 juni 2020 namens de

Provincieraad:

De provinciegriffier,
(get.) Albert De Smet

De voorzitter,
(get.) Phaedra Van Keymolen

401				1	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-vzw 1.1

JAARREKENING IN EURO

NAAM: Economische Raad voor Oost-Vlaanderen vzw.....
 .....

Rechtsvorm: Provinciaal Extern Verzelfstandigd Agentschap in privaatrechtelijke vorm .....

Adres: Gouvernmentstraat ..... Nr.: 1..... Bus:

Postnummer:9000 ..... Gemeente: Gent.....

Land: België .....

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van: te Gent, afdeling Gent.....

Internetadres *: <http://www.erov.be>.....

Ondernemingsnummer 0410.436.890

DATUM 25/01/2005 van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering** van / /
 met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01/01/2019 tot 31/12/2019
 Vorig boekjaar van 01/01/2018 tot 31/12/2018

De bedragen van het vorige boekjaar **zijn** identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de vereniging of stichting, van de BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger in België van de buitenlandse vereniging

- de heer **Christian Bauwens**, afgevaardigd bestuurder, wonende te **B-9050 Gentbrugge, Tijn Uilenspiegelstraat 1**
- de heer **Jan BORMS**, afgevaardigd bestuurder, wonende te **B-9280 Lebbeke, Dendermondsesteenweg 208a**
- de heer **Mario Copens**, verbondssecretaris, wonende te **B-9550 Herzele, Sint-Lievenslaan 66**
- de heer **Yvan DE BIE**, voorzitter, wonende te **B-9000 Gent, Weefselstraat 42**
- de heer **Philippe DE CONINCK**, provincieraadslid, B-9968 Bassevelde, Dorp 69-71
- mevrouw **Hilde DE SUTTER**, provincieraadslid, wonende te **B-9860 Gijzenzele, Brielstraat 67**
- mevrouw **Karlijn DEENE**, provincieraadslid, wonende te **B-9000 Gent, Jozef Kluyskensstraat 25 bus 8**
- de heer **René DENIS**, bedrijfsleider, wonende te **B-9080 Beerveelde, Bochtenstraat 6b**
- mevrouw **Elisabet DOOMS**, provincieraadslid, wonende te **B-9000 Gent, Grauwpoort 3**
- mevrouw **Leentje GRILLAERT**, gedeputeerde, wonende te **B-9230 Wetteren, Adolf Papeleustraat 4**
- de heer **Thomas Kindt**, beleidsadviseur, wonende te **B-9000 Gent, Nieuwland 7**
- de heer **Bruno MATTHYS**, provincieraadslid, wonende te **B-9000 Gent, Sint-Denijslaan 76**
- de heer **Hans MESTDAGH**, provincieraadslid, wonende te **B-9820 Merelbeke, Ginstdreef 27**
- de heer **Kurt MOENS**, gedeputeerde, wonende te **B-9940 Ertvelde, Riemsesteenweg 165**
- de heer **Jan NEIRYNCK**, verbondssecretaris, wonende te **B-9880 Aalter, Oostergem 40**

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Totaal aantal neergelegde bladen: ..... Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: 1.2,5.1,5.2.1tem5.2.4, 5.3.4 tem.5.3.6, 5.4.1,5.4.2,5.5.1 tem 5.5.3, 5.13, 5.15, ...

* Facultatieve vermelding.
 ** Door de raad van bestuur in geval van een stichting / door het algemeen leidinggevend orgaan in geval van een internationale vereniging zonder winstoogmerk.

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

LIJST VAN DE BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

- de heer Thierry SEMEY, directeur, wonende te B-9032 Wondelgem, Willy Maststraat 132
- de heer Maarten STUER, provinciaal secretaris, wonende te B-8800 Roeselare, Vijfwegenstraat 316
- de heer Jean-Benoit TURCKIN, zaakvoerder, wonende te B-9831 Deurle, Klapstraat 103
- mevrouw Martine VERHOEVE, provincieraadslid, wonende te B-9030 Mariakerke, Oranjeboomstraat 28
- de heer Julien VAN GEERTSOM, verbondssecretaris, wonende te B-9140 Temse, Kasteelstraat 82
- de heer Stefaan VAN GUCHT, provincieraadslid, wonende te B-9820 Merelbeke, Gaversesteeweg 345
- de heer Dirk VAN WIEMEERSCH, commercieel verantwoordelijke, wonende te B-9920 Lovendegem, Oostveld Kouter 120
- mevrouw Marjolein VANDERSTEENE, zaakvoerder, wonende te B-9860 Landskouter, Bakkerstraat 10
- de heer Bart VERMAERCKE, provincieraadslid, wonende te B-9800 Deinze, Kapellestraat 45
- de heer Joop VERZELE, provincieraadslid, wonende te B-9770 Kruisem, René D'Huyvetterstraat
- de heer Stefaan DE SMET, ambtenaar, wonende te B-9660 Brakel, Ronsestraat 312, verificateur
- Figurat bedrijfsrevisoren, J.B Ghellincklaan 21, 9051 Gent, vertegenwoordigd door Mevrouw Ann De Causmaecker
bedrijfsrevisor,commissaris

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	<u>88.592</u>	<u>79.465</u>
Oprichtingskosten	5.1	20	.....	.....
Immateriële vaste activa	5.2	21	.....	.....
Materiële vaste activa	5.3	22/27	..... 85.635	..... 76.508
Terreinen en gebouwen		22	.....6.246	..... 5.093
In volle eigendom van de vereniging of stichting		22/91	.....6.246	..... 5.093
Overige		22/92	.....	.....
Installaties, machines en uitrusting		23	.....71.260	..... 56.820
In volle eigendom van de vereniging of stichting		231	.....71.260	..... 56.820
Overige		232	.....	.....
Meubilair en rollend materieel		24	.....8.129	..... 14.595
In volle eigendom van de vereniging of stichting		241	.....8.129	..... 14.595
Overig		242	.....	.....
Leasing en soortgelijke rechten		25	.....	.....
Overige materiële vaste activa		26	.....	.....
In volle eigendom van de vereniging of stichting		261	.....	.....
Overige		262	.....	.....
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27	.....	.....
	5.4/			
Financiële vaste activa	5.5.1	28	..... 2.957	..... 2.957
Verbonden entiteiten	5.13	280/1	.....	.....
Deelnemingen		280	.....	.....
Vorderingen		281	.....	.....
Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	5.13	282/3	.....	.....
Deelnemingen		282	.....	.....
Vorderingen		283	.....	.....
Andere financiële vaste activa		284/8	.....2.957	..... 2.957
Aandelen		284	.....	.....
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8	..... 2.957	..... 2.957

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	..... 2.953.947	..... 3.009.907
Vorderingen op meer dan één jaar		29	.....	.....
Handelsvorderingen		290	.....	.....
Overige vorderingen		291	.....	.....
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		2915	.....	.....
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	..... 29.723	..... 34.717
Vorraden		30/36	..... 29.723	..... 34.717
Grond- en hulpstoffen		30/31	..... 29.723	..... 34.717
Goederen in bewerking		32	.....	.....
Gereed product		33	.....	.....
Handelsgoederen		34	.....	.....
Onroerende goederen bestemd voor verkoop		35	.....	.....
Vooruitbetalingen		36	.....	.....
Bestellingen in uitvoering		37	.....	.....
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	..... 276.033	..... 360.398
Handelsvorderingen		40	..... 259.355	..... 318.971
Overige vorderingen		41	..... 16.678	..... 41.427
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		415	.....	.....
Geldbeleggingen	5.5.1/ 5.6	50/53	..... 2.463.942	..... 2.536.910
Liquide middelen		54/58	..... 183.065	..... 76.970
Overlopende rekeningen	5.6	490/1	..... 1.184	 912
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	3.042.539	3.089.372

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		10/15	..... 2.783.952	..... 2.776.997
Fondsen van de vereniging of stichting		10	.....	.....
Beginvermogen.....		100	.....	.....
Permanente financiering		101	.....	.....
Herwaarderingsmeerwaarden		12	.....	.....
Bestemde fondsen	5.7	13	..... 2.783.952	..... 2.776.997
Overgedragen positief (negatief) resultaat		14	.....	.....
Kapitaalsubsidies		15	.....	.....
VOORZIENINGEN		16	..... 6.583	..... 14.014
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5	..... 6.583	..... 14.014
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		160	.....	.....
Belastingen		161	.....	.....
Grote herstellings- en onderhoudswerken		162	..... 6.583	..... 14.014
Overige risico's en kosten	5.7	163/5	.....	.....
Voorzieningen voor terug te betalen subsidies en legaten en voor schenkingen met terugnemingsrecht ..	5.7	168	.....	.....
SCHULDEN		17/49	..... 252.004	..... 298.361
Schulden op meer dan één jaar	5.8	17	.....	.....
Financiële schulden		170/4	.....	.....
Achtergestelde leningen		170	.....	.....
Niet-achtergestelde obligatieleningen		171	.....	.....
Leasingschulden en soortgelijke schulden		172	.....	.....
Kredietinstellingen		173	.....	.....
Overige leningen		174	.....	.....
Handelsschulden		175	.....	.....
Leveranciers		1750	.....	.....
Te betalen wissels		1751	.....	.....
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176	.....	.....
Overige schulden		179	.....	.....
Rentedragend		1790	.....	.....
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		1791	.....	.....
Borgtochten ontvangen in contanten.....		1792	.....	.....
Schulden op ten hoogste één jaar		42/48	..... 251.779	..... 298.276
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	5.8	42	.....	.....
Financiële schulden		43	.....	.....
Kredietinstellingen		430/8	.....	.....
Overige leningen		439	.....	.....
Handelsschulden		44	..... 93.561	..... 122.223
Leveranciers		440/4	..... 93.561	..... 122.223
Te betalen wissels		441	.....	.....
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46	.....	.....
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	5.8	45	..... 158.219	..... 176.053
Belastingen		450/3	..... 25.698	..... 17.962
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	..... 132.521	..... 158.091
Diverse schulden		48	.....	.....
Vervallen obligaties en coupons, terug te betalen subsidies en borgtochten ontvangen in contanten ...		480/8	.....	.....
Andere rentedragende schulden		4890	.....	.....
Andere schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		4891	.....	.....
Overlopende rekeningen	5.8	492/3	 224	 85
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	3.042.539	3.089.372

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten		70/74	..... 2.434.519	..... 2.427.443
Omzet	5.9	70	..... 2.409.704	..... 2.405.122
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname)		71	.....	.....
Geproduceerde vaste activa		72	.....	.....
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	5.9	73	.....	.....
Andere bedrijfsopbrengsten		74	..... 24.815	..... 22.321
Bedrijfskosten		60/64	..... 2.437.193	..... 2.446.912
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen.....		60	..... 434.046	..... 406.859
Aankopen.....		600/8	..... 429.051	..... 410.234
Voorraad: afname (toename)		609	..... 4.995	..... -3.375
Diensten en diverse goederen		61	..... 470.805	..... 598.279
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	5.9	62	..... 1.505.393	..... 1.409.229
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	..... 24.430	..... 27.255
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)	5.9	631/4	..... 2.367	..... 1.764
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)	5.9	635/8	..... -7.431	..... -4.236
Andere bedrijfskosten	5.9	640/8	..... 7.584	..... 7.761
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfs- kosten		649	.....	.....
Positief (Negatief) bedrijfsresultaat		9901	..... -2.674	..... -19.469
Financiële opbrengsten		75	..... 15.216	..... 82.637
Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	.....	.....
Opbrengsten uit vlottende activa		751	..... 15.216	..... 82.637
Andere financiële opbrengsten	5.10	752/9	.....	.....
Financiële kosten	5.10	65	..... 5.588	..... 50.912
Kosten van schulden		650	.....	.....
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handels- vorderingen: toevoegingen (terugnemingen)		651	.....	.....
Andere financiële kosten		652/9	..... 5.588	..... 50.912
Positief (Negatief) resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening		9902	..... 6.954	..... 12.256

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Uitzonderlijke opbrengsten		76	.....	.....
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	.....	.....
Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	.....	.....
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	.....	.....
Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	.....	.....
Andere uitzonderlijke opbrengsten	5.10	764/9	.....	.....
Uitzonderlijke kosten		66	.....	.....
Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	.....	.....
Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	.....	.....
Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen) ..... (+)/(-)		662	.....	.....
Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	.....	.....
Andere uitzonderlijke kosten	5.10	664/8	.....	.....
Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten		669	.....	.....
Positief (Negatief) resultaat van het boekjaar ..... (+)/(-)		9904	6.954	12.256 .....

RESULTAATVERWERKING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Te bestemmen positief (negatief) resultaat ..... (+)/(-)	9906	6.954	12.256
Te bestemmen positief (negatief) resultaat van het boekjaar ..... (+)/(-)	9905		
Overgedragen positief (negatief) resultaat van het vorige boekjaar ... (+)/(-)	14P		
Ottrekking aan het eigen vermogen	791/2	79.962	34.495
aan de fondsen van de vereniging of stichting	791	79.962	34.495
aan de bestemde fondsen	792		
Toevoeging aan de bestemde fondsen	692	86.916	46.751
Over te dragen positief (negatief) resultaat ..... (+)/(-)	(14)	.....	.....

STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
TERREINEN EN GEBOUWEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191P	12.332	..... 12.332
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8161	.....3.307	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8171	.....	
Overboekingen van een post naar een andere	8181	.....	
..... (+)/(-)			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191	..... 15.639	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8251P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8211	.....	
Verworven van derden	8221	.....	
Afgeboekt	8231	.....	
Overgeboekt van een post naar een andere	8241	.....	
..... (+)/(-)			
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8251	.....	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321P	7.239	..... 7.239
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8271	.....2.154	
Teruggenomen	8281	.....	
Verworven van derden	8291	.....	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8301	.....	
Overgeboekt van een post naar een andere	8311	.....	
..... (+)/(-)			
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321	9.393	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(22)	..... 6.246	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	(22/91)	.....	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192P	249.662	.....249.662
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8162	..... 30.118	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8172	.....	
Overboekingen van een post naar een andere	8182	.....	
.....(+)/(-)			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192	..... 279.780	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8212	.....	
Verworven van derden	8222	.....	
Afgeboekt	8232	.....	
Overgeboekt van een post naar een andere	8242	.....	
.....(+)/(-)			
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252	.....	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322P	192.842	.....192.842
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8272	..... 15.678	
Teruggenomen	8282	.....	
Verworven van derden	8292	.....	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8302	.....	
Overgeboekt van een post naar een andere	8312	.....	
.....(+)/(-)			
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322	..... 208.520	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(23)	<u>..... 71.260</u>	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	(231)	.....	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193P	54.140	.....54.140
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8163	 131	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8173		
Overboekingen van een post naar een andere	8183		
.....(+)/(-)			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193	..... 54.271	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8213		
Verworven van derden	8223		
Afgeboekt	8233		
Overgeboekt van een post naar een andere	8243		
.....(+)/(-)			
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323P	39.545	.....39.545
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8273	..... 6.597	
Teruggenomen	8283		
Verworven van derden	8293		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8303		
Overgeboekt van een post naar een andere	8313		
.....(+)/(-)			
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323	..... 46.142	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(24)	<u>..... 8.129</u>	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	(241)		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ANDERE VENNOOTSCHAPPEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8393P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	8363	.....	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8373	.....	
Overboekingen van een post naar een andere ..... (+)/(-)	8383	.....	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8393	.....	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8453P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8413	.....	
Verworven van derden	8423	.....	
Afgeboekt	8433	.....	
Overgeboekt van een post naar een andere ..... (+)/(-)	8443	.....	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8453	.....	
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8523P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8473	.....	
Teruggenomen	8483	.....	
Verworven van derden	8493	.....	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8503	.....	
Overgeboekt van een post naar een andere ..... (+)/(-)	8513	.....	
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8523	.....	
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8553P	xxxxxxxxxxxxxxxx	.....
Mutaties tijdens het boekjaar ..... (+)/(-)	8543	.....	
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8553	.....	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(284)	.....	
ANDERE ENTITEITEN- VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	285/8P	<u>2.957</u>	<u>.....2.957</u>
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen	8583	.....	
Terugbetalingen	8593	.....	
Geboekte waardeverminderingen	8603	.....	
Teruggenomen waardeverminderingen	8613	.....	
Wisselkoersverschillen ..... (+)/(-)	8623	.....	
Overige mutaties ..... (+)/(-)	8633	.....	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(285/8)	<u>.....2.957</u>	
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE BOEKJAAR	8653	<u>.....2.957</u>	

GELDBELEGGINGEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
GELDBELEGGINGEN			
Aandelen	51	.....	.....
Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagd bedrag	8681	.....	.....
Niet-opgevraagd bedrag	8682	.....	.....
Vastrentende effecten	52	..... 1.005.958	..... 1.579.620
Vastrentende effecten uitgegeven door kredietinstellingen	8684	.....	.....
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen	53	..... 1.457.984	..... 957.290
Met een resterende looptijd of opzegtermijn van			
hoogstens één maand	8686	.....	.....
meer dan één maand en hoogstens één jaar	8687	..... 1.457.984	..... 957.290
meer dan één jaar	8688	.....	.....
Hierboven niet-opgenomen overige geldbeleggingen	8689	.....	.....

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Voorraad postzegels.....	 805
intresten.....	 254
Over te dragen kosten	 125
.....	.....

STAAT VAN DE BESTEMDE FONDSSEN EN VOORZIENINGEN

STAAT VAN DE BESTEMDE FONDSSEN

Waarderingsregels gekozen om de bestemde bedragen te bepalen (post 13 van de passiva)

Werkingsreserve : 532.051
Sociale reserve : 1.151.900
Specifieke reserve : 1.100.000

VOORZIENINGEN

Uitsplitsing van de post 163/5 ("Vorzieningen voor overige risico's en kosten") van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

Voorziening voor uit te voeren grote onderhouds- en herstellingswerken Groot Vleeshuis .....
.....
.....

Uitsplitsing van de post 168 ("Vorzieningen voor terug te betalen subsidies en legaten en voor schenkingen met terugnemingsrecht") van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

.....
.....
.....

Boekjaar
..... 6.583
.....
.....
.....
.....
.....

GEWAARBORGDE SCHULDEN (*begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva*)**Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden**

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden	8921	.....
Achtergestelde leningen	8931	.....
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8941	.....
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8951	.....
Kredietinstellingen	8961	.....
Overige leningen	8971	.....
Handelsschulden	8981	.....
Leveranciers	8991	.....
Te betalen wissels	9001	.....
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011	.....
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021	.....
Overige schulden	9051	.....
Totaal van de door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden	9061	.....

Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de vereniging of stichting

Financiële schulden	8922	.....
Achtergestelde leningen	8932	.....
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8942	.....
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8952	.....
Kredietinstellingen	8962	.....
Overige leningen	8972	.....
Handelsschulden	8982	.....
Leveranciers	8992	.....
Te betalen wissels	9002	.....
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9012	.....
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9022	.....
Belastingen	9032	.....
Bezoldigingen en sociale lasten	9042	.....
Overige schulden	9052	.....
Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de vereniging of stichting	9062	.....

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN**Belastingen** (*post 450/3 van de passiva*)

Vervallen belastingschulden	9072	.....
Niet-ervallen belastingschulden	9073	..... 25.698
Geraamde belastingschulden	450	.....

Bezoldigingen en sociale lasten (*post 454/9 van de passiva*)

Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076	.....
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9077	..... 132.521

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

.....

.....

.....

.....

Boekjaar
.....
.....
.....
.....

BEDRIJFSRESULTATEN**BEDRIJFSOPBRENGSTEN****Netto-omzet**

Uitsplitsing per bedrijfscategorie

.....

.....

.....

Uitsplitsing per geografische markt

.....

.....

.....

Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies

Lidgeld 730/1

Schenkingen 732/3

Legaten 734/5

Kapitaal- en intrestsubsidies, exploitatiesubsidies en compenserende bedragen ter vermindering van de loonkost 736/8

BEDRIJFSKOSTEN**Werknemers waarvoor de vereniging of stichting een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister**

Totaal aantal op de afsluitingsdatum ..... 9086 ..... 22 21

Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten ..... 9087 ..... 24 20

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren ..... 9088 ..... 42.868 ..... 39.792

Personeelskosten

Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen ..... 620 ..... 1.103.642 ..... 1.031.949

Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen ..... 621 ..... 257.225 ..... 240.222

Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen ..... 622 ..... 83.930 ..... 78.109

Andere personeelskosten ..... 623 ..... 60.596 ..... 58.949

Ouderdoms- en overlevingspensioenen 624

Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen

Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) ..... (+)/(-) 635

Waardeverminderingen

Op voorraden en bestellingen in uitvoering

Geboekt 9110

Teruggenomen 9111

Op handelsvorderingen

Geboekt ..... 9112 ..... 2.367 ..... 1.764

Teruggenomen 9113

Voorzieningen voor risico's en kosten

Toevoegingen 9115

Bestedingen en terugnemingen ..... 9116 ..... 7.431 ..... 4.236

Andere bedrijfskosten

Bedrijfsbelastingen en -taksen ..... 640 ..... 7.584 ..... 7.761

Andere 641/8

Uitzendkrachten en ter beschikking van de vereniging of stichting gestelde personen

Totaal aantal op de afsluitingsdatum 9096

Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten 9097

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren 9098

Kosten voor de vereniging of stichting 617

FINANCIËLE EN UITZONDERLIJKE RESULTATEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
FINANCIËLE RESULTATEN			
Andere financiële opbrengsten			
Uitsplitsing van de overige financiële opbrengsten			
.....		.....	.....
.....		.....	.....
.....		.....	.....
Afschrijving van kosten bij uitgifte van leningen en van disagio	6501	.....	.....
Geactiveerde intercalaire interesten	6503	.....	.....
Waardeverminderingen op vlottende activa			
Geboekt	6510	.....	.....
Teruggenomen	6511	.....	.....
Andere financiële kosten			
Bedrag van het disconto ten laste van de vereniging of stichting bij de verhandeling van vorderingen	653	.....	.....
Voorzieningen met financieel karakter			
Toevoegingen	6560	.....	.....
Bestedingen en terugnemingen	6561	.....	.....
Uitsplitsing van de overige financiële kosten			
.....		.....	.....
.....		.....	.....
.....		.....	.....

UITZONDERLIJKE RESULTATEN

Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten

.....

.....

.....

Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten

.....

.....

.....

Boekjaar
.....
.....
.....
.....

TAKSEN**BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN****In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde**

Aan de vereniging of stichting (aftrekbaar) .....
Door de vereniging of stichting .....

Ingehouden bedragen ten laste van derden als

Bedrijfsvoorheffing .....
Roerende voorheffing .....

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9145	..... 87.315	..... 104.122
9146	..... 153.308	..... 173.364
9147	..... 133.794	..... 227.250
9148	.....	 300

VERPLICHTINGEN VOORTVLOEIEND UIT DE TECHNISCHE WAARBORGEN VERBONDEN AAN REEDS GEPRESTEERDE VERKOPEN OF DIENSTEN

BELANGRIJKE HANGENDE GESCHILLEN EN ANDERE BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

IN VOORKOMEND GEVAL, BEKNOPT BESCHRIJVING VAN DE REGELING INZAKE HET AANVULLEND RUST- OF OVERLEVINGSPENSIOEN TEN BEHOEVE VAN DE PERSONEELS- OF DIRECTIELEDEN, MET OPGAVE VAN DE GENOMEN MAATREGELEN OM DE DAARUIT VOORTVLOEIENDE KOSTEN TE DEKKEN

De groepsverzekering ten behoeve van de personeelsleden van EROV is van het type defined benefit en is geëxternaliseerd. Op balansdatum zijn de daaruit voortvloeiende verplichtingen voldoende afgedekt.

PENSIOENEN DIE DOOR DE VERENIGING OF STICHTING ZELF WORDEN GEDRAGEN

Geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

.....
.....
.....
.....

Code	Boekjaar
9220	.....

AARD EN DOEL VAN BUITENBALANS REGELINGEN

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de vereniging of stichting; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de vereniging of stichting eveneens worden vermeld

ANDERE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De entiteit huurt onroerende en roerende goederen.

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

BESTUURDERS EN NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE VERENIGING OF STICHTING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ENTITEITEN TE ZIJN, OF ANDERE ENTITEITEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

Uitstaande vorderingen op deze personen .....

Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen

.....
 .....

Waarborgen toegestaan in hun voordeel .....

Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

.....
 .....

Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel .....

Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

.....
 .....

Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon

Aan bestuurders .....

Aan oud-bestuurders .....

Codes	Boekjaar
9500	.....
9501	.....
9502	.....
9503	.....
9504	.....

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

Bezoldiging van de commissaris(sen) .....

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vereniging of stichting door de commissaris(sen)

Andere controleopdrachten .....

Belastingadviesopdrachten .....

Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten .....

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vereniging of stichting door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

Andere controleopdrachten .....

Belastingadviesopdrachten .....

Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten .....

Codes	Boekjaar
9505	.....6.643
95061	.....
95062	.....
95063	.....
95081	.....
95082	.....
95083	.....

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de vereniging of stichting bevoegd zijn: .....

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN**WERKNEMERS WAARVOOR DE VERENIGING OF STICHTING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER****Tijdens het boekjaar****Gemiddeld aantal werknemers**

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Voltijds	1001	21,8	8,3	13,5
Deeltijds	1002	3,3	1,2	2,1
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	23,9	9,0	14,9

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Voltijds	1011	38.958	14.879	24.079
Deeltijds	1012	3.910	1.498	2.412
Totaal	1013	42.868	16.377	26.491

Personeelskosten

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Voltijds	1021	1.261.051	538.200	722.851
Deeltijds	1022	137.662	34.669	102.993
Totaal	1023	1.398.713	572.869	825.844

Bedrag van de voordelen bovenop het loon .....

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
.....	1033	.....	.....	.....

Tijdens het vorige boekjaar

	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	22,7	9,1	13,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	41.138	15.035	26.103
Personeelskosten	1023	1.310.940	506.383	804.557
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	.....	.....	.....

WERKNEMERS WAARVOOR DE VERENIGING OF STICHTING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers	105	20	 3	 22
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	13	 3	 15,0
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	 7	.....	 7,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	.....	.....	.....
Vervangingsovereenkomst	113	.....	.....	.....
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	 7	 1	 7,6
lager onderwijs	1200	 2	 1	 2,6
secundair onderwijs	1201	 2	.....	 2,0
hoger niet-universitair onderwijs	1202	.....	.....	.....
universitair onderwijs	1203	 3	.....	 3,0
Vrouwen	121	13	 2	 14,4
lager onderwijs	1210	 7	 1	 7,6
secundair onderwijs	1211	 3	.....	 3,0
hoger niet-universitair onderwijs	1212	 1	.....	 1,0
universitair onderwijs	1213	 2	 1	 2,8
Volgens de beroeps categorie				
Directiepersoneel	130	.....	.....	.....
Bedienden	134	12	 2	 13,4
Arbeiders	132	 8	 1	 8,6
Andere	133	.....	.....	.....

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKING VAN DE VERENIGING OF STICHTING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de vereniging of stichting gestelde personen Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	.....	.....
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	.....	.....
Kosten voor de vereniging of stichting.....	152	.....	.....

TABEL VAN HET PERSONEELSVEROLOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers waarvoor de vereniging of stichting tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister .....

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een bepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk .....

Vervangingsovereenkomst .....

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	93	3	94,7
210		1	1,6
211	93	2	93,1
212			
213			

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam .....

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een bepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk .....

Vervangingsovereenkomst .....

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

Pensioen .....

Werkloosheid met bedrijfstoeslag .....

Afdanking .....

Andere reden .....

    Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de vereniging of stichting.....

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	88	2	89,1
310	1		1,0
311	87	2	88,10
312			
313			
340			
341			
342	1		1,0
343	87	2	88,10
350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	.....	5811	.....
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	.....	5812	.....
Nettokosten voor de vereniging of stichting	5803	..... 1.563	5813	..... 2.164
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	.....	58131	.....
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032	..... 1.563	58132	..... 2.164
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033	.....	58133	.....
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	.....	5831	.....
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	.....	5832	.....
Nettokosten voor de vereniging of stichting	5823	.....	5833	.....
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841	.....	5851	.....
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	.....	5852	.....
Nettokosten voor de vereniging of stichting	5843	.....	5853	.....

WAARDERINGSREGELS

Algemeen :

Covid 19 / 2020 kwalificeert als een belangrijke gebeurtenis na balansdatum die niet in de balans of resultatenrekening wordt weergegeven (non-adjusting subsequent event). Het bestuursorgaan deed een impactanalyse en heeft op heden géén indicaties dat de Covid 19 crisis de continuïteit zou bedreigen. Evenwel en gezien de veranderlijkheid en onzekerheid van deze pandemie in het bijzonder de duurtijd ervan en de door overheden dienaangaande genomen maatregelen is het heden onmogelijk de ultieme impact op onze business te voorspellen.

Materiële vaste activa

De volgende afschrijvingspercentages worden toegepast :

investeringen EROV vzw.

meubilair : 5 jaar

machines : 5 jaar

computer : 3 jaar

investeringen Groot Vleeshuis

erelonen + verbouwingen : 10 jaar

installaties, machines en uitrusting : 5 jaar

meubilair : 5 jaar

Voorraden en bestellingen in uitvoering

Deze worden ter plaatse geteld en gewaardeerd volgens de FIFO-methode.

Geldbeleggingen

De waardevermeerderingen (boven aanschaffingswaarde) worden niet uitgedrukt (latente meerwaarden).

De waardeverminderingen worden in resultaat genomen.

In functie van de marktwaarden op balansdatum, worden eerder geboekte waardeverminderingen teruggenomen, evenwel nooit meer dan als waardeverminderingen is geboekt in vorige jaren.

VERSLAG VAN DE COMMISSARISSEN

Jaarverslag in toepassing van artikel 3:48 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen

Het bestuursorgaan brengt verslag uit over het beleid van de vereniging voor het boekjaar afgesloten op *31 december 2019*.

1. Getrouw overzicht van de ontwikkeling en de resultaten van de activiteiten en van de positie van de vereniging

De volgende opmerkingen van het bestuursorgaan over de jaarrekening zijn gericht op het weergeven van een getrouw beeld van de positie van de vereniging en van haar activiteiten.

Het boekjaar sluit af met een positief *resultaat van 6.954,11 EUR*. Het bestuursorgaan heeft beslist om de jaarrekening als volgt vast te stellen:

1.1 Op de balans:

ACTIVA en PASSIVA

De totale activa en passiva bedragen 3.042.538,95 EUR ten opzichte van *3.089.372,23 EUR* het voorgaande jaar.

Langs de actief kant bedragen de geldbeleggingen ten belope van 2.463.941,53 EUR per 31 december 2019 81 % van het balanstotaal ;

Op de passiefzijde bedraagt het eigen vermogen 2.783.951,71 EUR zijnde 92 % van het balanstotaal.

1.2 Op de resultatenrekening:

De bedrijfsopbrengsten bedragen 2.434.519,44 EUR tegen 2.427.442,87 EUR het voorgaande jaar.

De bedrijfskosten bedragen 2.437.193,83 EUR tegen 2.446.911,46 EUR het voorgaande jaar.

Het resultaat bedraagt 6.954,11 EUR tegen 12.255,80 EUR het voorgaande jaar.

1.3 Diversen:

De waarderingsregels van de verschillende posten zijn niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

1.4 Voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vereniging wordt geconfronteerd:

Op basis van de huidige parameters gemeten door het bestuursorgaan, wordt de vennootschap niet geconfronteerd met een uitzonderlijk significant risico.

2. Belangrijke gebeurtenissen die sinds het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden

Na het einde van het boekjaar heeft er zich geen enkele belangrijke gebeurtenis voorgedaan die een effect kan hebben op de positie van de vereniging, behoudens de COVID 19 pandemie.

Covid 19 / 2020 kwalificeert als een belangrijke gebeurtenis na balansdatum die niet in de balans of resultatenrekening wordt weergegeven (non-adjusting subsequent event). Het bestuursorgaan deed een impactanalyse en heeft op heden géén indicaties dat de Covid 19 crisis de continuïteit zou bedreigen. Evenwel en gezien de veranderlijkheid en onzekerheid van deze pandemie in het bijzonder de duurtijd ervan en de door overheden dienaangaande genomen maatregelen is het heden onmogelijk de ultieme impact op onze business te voorspellen.

3. Inlichtingen over de omstandigheden die de ontwikkeling van de vereniging aanmerkelijk kunnen beïnvloeden

Er zijn geen factoren gevonden waarvan de algemene vergadering op de hoogte moet worden gebracht en die de komende maanden de ontwikkeling van de vereniging zouden kunnen beïnvloeden.

4. Informatie over de kosten van onderzoek en ontwikkeling

Onze entiteit heeft geen werkzaamheden noch kosten met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling.

5. Gegevens over het bestaan van bijkantoren

De vereniging heeft geen bijkantoren.

6. Overgedragen verliezen of opeenvolgende verliezen (indien van toepassing)

Niet van toepassing

7. Gebruik van financiële instrumenten

De vereniging heeft tijdens het afgesloten boekjaar geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten.

ECONOMISCHE RAAD VOOR OOST VLAANDEREN VZW
PROVINCIAAL EXYERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP IN PRIVAATRECHTERLIJKE VORM
RPR Gent, afdeling Gent ON 0410.436.890
Gouvernementstraat 1
9000 Gent

8. Belangenconflicten

Niet van toepassing

Opgesteld te Gent, op 20 april 2020

Voor het bestuursorgaan,

De directeur

Brecht Carels

De voorzitter

Leentje Grillaert
gedeputeerde

FIGURAD

BEDRIJFSREVISOREN

**Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van PROVINCIAAL
EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP IN PRIVAATRECHTERLIJKE VORM
ECONOMISCHE RAAD VOOR OOST-VLAANDEREN
VZW**

over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019

BTW BE 0410.436.890 – RPR Gent, afdeling Gent

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van PROVINCIAAL EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP IN PRIVAATRECHTERLIJKE VORM ECONOMISCHE RAAD VOOR OOST-VLAANDEREN vereniging zonder winst oogmerk, leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt een geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 28 april 2019, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2020. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van PROVINCIAAL EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP IN PRIVAATRECHTERLIJKE VORM ECONOMISCHE RAAD VOOR OOST-VLAANDEREN vereniging zonder winst oogmerk uitgevoerd gedurende twee opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vereniging, die de balans op 31 december 2019 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balanstotaal van 3.042.538,95 EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 6.954,11 EUR.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de vereniging per 31 december 2019, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vereniging de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

FIGURAD

BEDRIJFSREVISOREN

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de vereniging om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België na.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er

FIGURAD

BEDRIJFSREVISOREN

een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vereniging om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het bestuursorgaan onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en Europese politieke partijen en stichtingen en van de statuten van de vereniging.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en Europese politieke partijen en stichtingen en de statuten te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

FIGURAD

BEDRIJFSREVISOREN

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor heeft geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening verricht, en is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de vereniging.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten van de vereniging of de Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en Europese politieke partijen en stichtingen, of sinds 1 januari 2020 het Wetboek van Vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen

Gent, 8 april 2020

Figurad Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
vertegenwoordigd door

Ann De Causmaecker
Bedrijfsrevisor
Partner

onderwerp	Algemene Vergadering EROV
datum	donderdag 23 april 2020, 17u30
locatie	<i>de vergadering gaat schriftelijk door wegens de beperkingen door de Covid-19 crisis</i>
referentie	20/bc/av/verslag/20av1
Aanwezig	mevrouw Leentje Grillaert, gedeputeerde, voorzitter de heer Kurt Moens, gedeputeerde, 1ste ondervoorzitter de heer Christian Bauwens de heer Jan Borms mevrouw Hilde Bruggeman de heer Paul Cerpentier de heer Mario Coppens mevrouw Elisabet Dooms de heer Yvan De Bie mevrouw Vera De Merlier mevrouw Hilde De Sutter mevrouw Karlijn Deene de heer Peter Hertog de heer Bruno Matthys de heer Hans Mestdagh de heer Thierry Semey de heer Maarten Stuer de heer Stefaan Van Gucht de heer Dirk Van Wiemeersch de heer Bart Vermaercke mevrouw An Vervliet de heer Joop Verzele
Verontschuldigd	de heer Jean-Benoit Turcksin, 2de ondervoorzitter de heer Dirk Cornelis de heer René Denis de heer Thomas Kindt de heer Jan Neiryck mevrouw Marjolein Vandersteene de heer Julien Van Geertsom
Secretaris	de heer Brecht Carels, directeur
Notularis	mevrouw Nancy Taghon, administratief medewerker

* *
*

De voorzitter stelt vast dat de Algemene Vergadering overeenkomstig art. 13 van de statuten rechtsgeldig kan vergaderen vermits het aanwezigheidsquorum is bereikt; hetzij met 22 stemgerechtigde leden op een totaal van 29 stemgerechtigde leden.

De voorzitter gaat over tot de afhandeling van de agenda.

AGENDA

1. Verslag van de vorige vergadering d.d. 28/11/2019

Het verslag werd met de uitnodiging overgemaakt.

De Algemene Vergadering keurt het verslag goed.

2. Ontwerp van werkingsverslag 2019

Het ontwerp van werkingsverslag 2019 werd overgemaakt.

Het door de Raad van Bestuur voorgestelde werkingsverslag 2019 wordt zonder op- of aanmerkingen unaniem goedgekeurd.

3. Ontwerp van financieel verslag 2019 - goedkeuring

Het ontwerp van financieel verslag 2019 werd overgemaakt.

In bijlage:

- Jaarrekening 2019 (incl. waarderingsregels)
- Bijkomende toelichting bij balans en resultatenrekening
- Vergelijking Rekening 2018 - Rekening 2019 - Budget 2019 - Budget 2020
- Toelichtende nota bij jaarrekening 2019

Het boekjaar 2019 werd afgesloten met een overschot van 6.954,11 euro.

Het door de Raad van Bestuur voorgestelde financieel verslag wordt zonder op- of aanmerkingen unaniem goedgekeurd.

4. Verslag van de verificateurs van de rekeningen 2019 goedkeuring

Mevrouw Ann De Causmaecker, bedrijfsrevisor, maakt het verslag over namens haarzelf en de heer Stefaan Desmet, financieel beheerder Provincie Oost-Vlaanderen.

Het verslag van de commissarissen wordt zonder op- of aanmerkingen unaniem goedgekeurd.

5. Kwijting aan de bestuurders, de commissaris-revisor en de verificateur voor hun gedane werkzaamheden betreffende boekjaar 2019

Kwijting wordt gevraagd.

De Algemene Vergadering verleent unaniem kwijting aan de bestuurders, de commissaris-revisor en de verificateur van de rekeningen voor het werk- en boekjaar 2019.

6. Activiteiten EROV

Door de Covid-19 crisis en bijhorende maatregelen werden heel wat activiteiten uitgesteld of geannuleerd. Tegelijk werden en worden nieuwe initiatieven op poten gezet ter ondersteuning van de Oost-Vlaamse economie.

Een overzicht vindt u - ter kennisneming - in de activiteiten-agenda *in bijlage*.

An Vervliet formuleert een aantal vragen n.a.v. de geplande activiteiten en de huidige coronacrisis. De voorzitter en directeur lichten als volgt toe:

- Naar aanleiding van de corona-maatregelen, zag An Vervliet verschillende mooie initiatieven van EROV passeren, zoals bv. het herinneren aan de streekproducten. Zij vraagt naar een overzicht van al de genomen initiatieven?

De voorzitter en directeur bevestigen dat er veel gecommuniceerd wordt via sociale media naar de burger (o.a. Facebook Lekker Oost-Vlaams, Facebook Groot Vleeshuis). Via een nieuwsbrief houdt EROV de ondernemers in zijn netwerk op de hoogte van steunmaatregelen, maar ook van inspirerende ideeën.

- Werd het ziekenhuisplatform actief ingezet om de nodige beschermingsmiddelen en beademingsapparaten aan te kopen?

De coördinerende rol van EROV in het Platform Oost-Vlaamse Ziekenhuizen werd eind 2019 stopgezet (ook op politieke vraag – ‘geen kerntaak voor provincie’). De ziekenhuizen kopen nu zelf onderling aan; ze rekenen hiervoor in eerste instantie op de ziekenhuisnetwerken die overal in opstart zijn (een vijftal in de provincie).

De hoofdaankopers van de ziekenhuizen werden in het begin van de crisis niettemin toch aangeschreven door EROV met de vraag of we konden helpen. Het tekort aan beschermingsmateriaal was toen zeer acuut. Via de contacten van de dienst Economie in China werd getracht materiaal aan te kopen. Uiteindelijk werd de situatie opgevangen door de Vlaamse en Federale overheid. Er kwamen wel wat schenkingen uit China.

- Het doet me plezier vast te stellen dat een aantal geplande initiatieven een digitaal alternatief hebben gekregen. In deze moeilijke tijden kunnen de ondernemers elke steun gebruiken. Wordt er vanuit EROV begeleiding voorzien om de ondernemers te

helpen om te gaan met de huidige crisis? Ik denk hierbij enerzijds aan acties die nu belangrijk zijn bv. aan het opzetten van online-verkoop, het stimuleren van wendbaarheid van organisaties (textielbedrijven mondkmaskers laten maken, stokerijen handgels, ...), maar anderzijds aan het voorbereiden van begeleiding bij de exit-strategie: hoe veilig ondernemen eens het bedrijf/de winkel terug open is.

De voorzitter en directeur bevestigen dat EROV de Oost-Vlaamse ondernemers zo goed mogelijk wil ondersteunen. Eerst en vooral door het versterken en mee-communiceren van bestaande initiatieven (bijv. Unizo organiseert heel wat, en stelt dit vaak open voor alle ondernemers – ook niet-leden). Daarnaast organiseerde EROV zelf enkele zaken (zie activiteitenkalender).

EROV werkt momenteel aan vijf inhoudelijke trajecten:

- Een 'reconnect'-traject: het bedrijf gaat terug open: hoe dit praktische organiseren, wat met de medewerkers die vaak lang thuis zaten, hoe connecteren met klanten etc. Via onze digitale nieuwsbrief zullen we ook aandacht hebben voor de hygiëne-maatregelen bij heropstart van een bedrijf.

- Een 'survival kit' voor bedrijven: eens het bedrijf terug opgestart is, hoe geraken we veilig en financieel gezond uit de economische crisis die volgt?

- Een traject rond duurzaamheid

- Een traject rond digitalisering

- Een traject rond 'ondernemen in 2030': welke toekomsttrends staan voor de deur, hoe hier op inspelen.

Waar tot voor kort dergelijke zaken fysiek georganiseerd werden, zoekt EROV nu naar digitale oplossingen.

7. Varia

Een volgende Algemene Vergadering is gepland voor donderdag 26 november 2020 om 17u30 in het Provinciehuis.

De agenda afgewerkt zijnde, dankt de voorzitter de leden van de Raad van Bestuur voor hun inbreng en begrip in deze uitzonderlijke tijden.

Gent, 23 april 2020

de notularis,

de secretaris,

de voorzitter,

Nancy Taghon

Brecht Carels
directeur

Leentje Grillaert
gedeputeerde

WERKINGSVERSLAG 2019

VOORWOORD

De Economische Raad voor Oost-Vlaanderen zet zich in voor de duurzame sociaal-economische ontwikkeling van de Provincie Oost-Vlaanderen. EROV werkt hiervoor nauw samen de kennisinstellingen en het sociaal-economisch middenveld.

De activiteiten die EROV hiervoor op touw zet, tonen - ook in 2019 - een grote diversiteit:

1. **EROV inspireert ondernemers.** Niet alleen de uitdagingen voor ondernemen in 2030 komen aan bod, ook interessante bedrijfsbezoeken (bv. Jan De Nul, Renewi) bieden nieuwe inzichten aan ondernemers.
2. **EROV versterkt handelskernen.** We bieden de gemeenten onder meer inzicht in de wensen van de middenstanders, via een handelaarsenquête die samen met de Universiteit Gent werd ontwikkeld. Daarnaast brengt een geïllustreerde publicatie de Oost-Vlaamse ambachten in kaart.
3. **EROV stimuleert jong ondernemerschap.** We zetten in op een positieve beeldvorming rond ondernemerschap bij jongeren. Zo ontving mini-onderneming Urban Roots de EROV-mini-ster-award. Meer dan 1.700 leerlingen namen deel aan de interactieve voorstelling 'Eureka, ik onderneem!'. Ook jonge ondernemers brengen we samen, om te leren van elkaar en van experts.
4. **EROV promoot de streekproducten.** 'Lekker Oost-Vlaams' geldt als dé koepel voor promotie van onze streek- en hoeveproducten. Met onder meer een foodtruck bereikten we meer dan 85.000 consumenten. Daarnaast blijft het Groot Vleeshuis, als promotiecentrum, uniek in zijn werking. We zetten ook in op de samenwerking van streekproducenten met de distributie- en retailsector.

EROV blik in deze publicatie alvast enthousiast terug op 2019 en kijkt de toekomst vol vertrouwen tegemoet. Het nieuwe meerjarenplan 2020-2025 dat eind 2019 werd goedgekeurd, bevat belangrijke nieuwe initiatieven ten bate van onze Oost-Vlaamse welvaart. Ik dank dan ook graag alle middenstanders, bedrijven, organisaties en besturen voor hun positieve medewerking en steun. Mijn speciale dank gaat naar de deputatie en provincieraad voor het vertrouwen, naar de algemene vergadering en raad van bestuur voor de constructieve inbreng en naar het personeel van EROV voor de dagelijkse inzet.

Namens de raad van bestuur,

De voorzitter,

Leentje Grillaert
gedeputeerde

ECONOMISCHE RAAD VOOR OOST-VLAANDEREN

MISSIE

De Economische Raad voor Oost-Vlaanderen vzw (afgekort EROV) werkt in opdracht van de Provincie Oost-Vlaanderen. EROV heeft als missie de verbetering van de sociaal-economische structuur en de ondersteuning van een duurzame sociaal-economische ontwikkeling van de provincie Oost-Vlaanderen. EROV werkt hiervoor nauw samen met de kennisinstellingen en partners uit het sociaal-economisch middenveld.

WAARDENKADER

EROV stelt steeds volgende vijf waarden centraal in de werking.

1. EROV zorgt er voor dat deze Oost-Vlaamse ondernemers **wakker en alert** zijn en blijven, zodat ze zich kunnen aanpassen aan de steeds sneller veranderende omgeving.
2. EROV zoekt hierbij steeds naar meerwaarde door **samenwerking**. Vanuit zijn neutrale en overkoepelende insteek, slaagt EROV er in samenwerkingsverbanden op poten te zetten, met EROV als motor en stuwende kracht.
3. EROV werkt steeds **proactief en nichegericht**. Het is voor EROV zaak de polsslag van de Oost-Vlaamse economie te voelen en de noden van de ondernemers te detecteren. Het is hier dat EROV zijn rol ten volle kan spelen: vernieuwend uit de hoek komen en als pionier zaken realiseren.
4. EROV werkt vanuit een **flexibele ingesteldheid**. De vzw-structuur en het open karakter van EROV laten toe snel en doelgericht partnerschappen te ontwikkelen en projecten te lanceren.
5. EROV gaat steeds **goed gedocumenteerd** te werk. Dit uit zich in heel wat toegepast studiewerk ter ondersteuning van de te nemen initiatieven. EROV werkt steeds nauw samen met de collega's bij de POM Oost-Vlaanderen en de dienst Economie. Een constante is eveneens de goede relatie en samenwerking met de rijke academische wereld in Oost-Vlaanderen.

VIER ACTIVITEITENDOMEINEN

In 2019 ontwikkelde EROV activiteiten in vier domeinen. Deze gelden als leidraad voor dit werkingsverslag.

1. **Ondernemers inspireren en inzetten op samenwerking:** uitbouw van een overlegplatform en gedocumenteerde gesprekstafel van het bedrijfsleven/ondernemers.
2. **Handelskernen versterken:** begeleiding detailhandelsbeleid, centrummanagement en kernversterking van de gemeenten.
3. **Jong Oost-Vlaams ondernemerschap stimuleren:** stimuleren van ondernemerschap en de relatie onderwijs-ondernemerschap.
4. **Streekproducten promoten:** promotie- en imago-ondersteuning van Oost-Vlaamse streekproducten.

Eind 2019 werd ook het nieuwe Meerjarenplan 2020-2025 goedgekeurd. De Economische Raad voor Oost-Vlaanderen zal in de periode 2020-2025 inzetten op volgende thema's:

1. Kenniscluster 2030: inspireren rond toekomstdenken
2. Focus op markante Oost-Vlaamse sectoren
  - a. Stimulans voor zorgondernemerschap
  - b. Een bloeiende lokale middenstand
  - c. De maaksector versterken
  - d. Toenemend belang voor vrije beroepen
  - e. Groei in de voedingssector
3. Nieuwe groeiclusters ondersteunen
  - a. De deeleconomie in kaart
  - b. Vrijtijdseconomie wint aan belang
  - c. Nieuw en jong ondernemerschap stimuleren

PROVINCIAAL EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP IN PRIVAATRECHTELIJKE VORM

In het kader van de uitvoering van het Provinciedecreet, besliste de Deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen in zitting van 13 juni 2013 om de vzw EROV om te vormen tot een Provinciaal Extern Verzelfstandigd Agentschap (PEVA) in privaatrechtelijke vorm. Zo'n PEVA in privaatrechtelijke vorm is nog steeds een vzw (en als dusdanig ook onderworpen aan de vzw-wetgeving), maar daarnaast worden de structuur en de werking van EROV ook beheerst door de artikelen 219-224 en 238-240bis van het Provinciedecreet.

De omvorming en bijhorende statutenwijziging werd op 18 december 2013 door de Provincieraad goedgekeurd. Op 10 april 2014 keurde ook Vlaams minister van Bestuurszaken en Binnenlands bestuur, Geert Bourgeois, deze provincieraadbeslissing goed.

Als laatste stap in de omvorming, bekrachtigde de Algemene Vergadering van EROV op 24 april 2014 de statutenwijziging die EROV als vzw en PEVA in privaatrechtelijke vorm definieert.

De werking van EROV als Provinciaal Extern Verzelfstandigd Agentschap in privaatrechterlijke vorm, laat toe:

- **marktgerichte activiteiten** te ontwikkelen, met een centrale maatschappelijke doelstelling als finaliteit
  - de organisatie kan zich (deels) baseren op *bedrijfseconomische principes*
  - de organisatie kan *snel en flexibel* handelen, heeft korte beslissingslijnen
  - de organisatie voert een *aangepast personeelsbeleid* (bijv. paritair comité 302 voor de medewerkers in het Groot Vleeshuis)
  - de organisatie kan *btw recupereren*, een niet onbelangrijk financieel voordeel
- **partnerschappen** aan te gaan met het sociaal-economisch middenveld, ook in de bestuursorganen; wat leidt tot
  - extra draagvlak voor de activiteiten
  - hogere effectiviteit van de werking
  - vernieuwende initiatieven en proactieve houding.
- als vzw, **projectsubsidies** (bijv. meer dan 1,1 miljoen euro Europese en Vlaamse steun in de periode 2012-2018) binnen te halen

Tegelijk blijven de principes van **goed bestuur en democratische controle** gegarandeerd door:

- de maximale vertegenwoordiging van provincieraadsleden in de bestuursorganen.
- de garantie dat de EROV de geldende principes zoals openbaarheid van bestuur, motiveringsplicht en wetgeving overheidsopdrachten, rigoureuus toepast.

- de realisatie van een systeem voor interne controle en externe audit (via een aangesteld bedrijfsrevisor)

NIEUWSBRIEF

EROV verspreidt zesmaandelijks een nieuwsbrief met een overzicht van recente en geplande activiteiten. Wie deze nieuwsbrief wil ontvangen kan zich aanmelden op de website www.erov.be. Op deze website vindt u ook een actueel overzicht van de geplande initiatieven.

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

Een samenwerkingsovereenkomst regelt de verhoudingen tussen de Provincie Oost-Vlaanderen en PEVA EROV vzw. Onder meer de afstemming van het beleid tussen de provincie en EROV, de nadere omschrijving en afbakening van de opdrachten en verantwoordelijkheden van EROV ten opzichte van de provincie Oost-Vlaanderen, en de engagementen van de provincie Oost-Vlaanderen ten opzichte van de vereniging komen hierin aan bod.

Deze samenwerkingsovereenkomst kadert binnen de bepalingen van het Provinciedecreet, meer in het bijzonder het artikel 240.

Deze overeenkomst werd goedgekeurd door de provincieraad op 29 januari 2020 en door de Raad van Bestuur van EROV op 20 februari 2020.

KWALITEIT EN ORGANISATIEBEHEERSING

De kwaliteit van de EROV-dienstverlening is een bijzonder belangrijk aandachtspunt.

Sinds 2016 werkt EROV als Intern Controlesysteem met het **model Organisatiebeheersing** van de Vlaamse overheid (zie beslissing Raad van Bestuur d.d. 30 juni 2016). Het biedt een kader om naar uitmuntendheid en kwaliteit te evolueren. Het gaat om een organisatiebreed kwaliteitsgroeimodel. Op basis van een evaluatie werd binnen elk van de kwaliteitsgebieden een aantal aandachtspunten vastgelegd.

Dit model Organisatiebeheersing behelst 10 verschillende thema's:

- Doelstellingen, proces- en risicomanagement
- Belanghebbendenmanagement
- Financieel management
- Monitoring
- Organisatiestructuur
- Human resources management
- Organisatiecultuur
- Informatie en communicatie
- Facilitymanagement
- Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Continue bijsturing en evaluatie zijn eigen aan dit proces van kwaliteitsbewaking. Verbeterpunten worden gedefinieerd en opgevolgd.

Sinds 2 juni 2002 beschikt EROV eveneens over het **kwaliteitslabel Q*For**. Dit kwaliteitslabel met als erkenningsnummer DV.0105390 werd opnieuw toegekend na de kmop-audit 7 augustus 2018 door het onafhankelijk auditbureau Management Information nv, en op die manier verlengd tot 29 september 2023. Het label waarborgt de klantentevredenheid van de ondernemingen die met EROV in contact komen.

Ook duurzaamheid vormt een belangrijk aandachtspunt in de werking. De hierna genomen acties worden gekoppeld aan de **Sustainable Development Goals** van de Verenigde Naties. EROV onderzoekt hoe het zijn ecologische voetafdruk blijvend kan verkleinen en neemt de nodige acties hiertoe.

1

EEN ONTMOETINGSPLATFORM EN GEDOCUMENTEERDE GESPREKSTAFEL

S1 STRATEGISCHE DOELSTELLING

Oost-Vlaamse bedrijven en organisaties werken performant. Ze slagen erin zich aan te passen aan de steeds veranderende context. Ze benutten alle samenwerkingsmogelijkheden en opportuniteiten tot schaalvoordelen.

EROV neemt hiertoe de rol van gedocumenteerde gesprekstafel en ontmoetingsplatform voor ondernemers (in ruime zin van het woord) op.

S1 D1 OPERATIONELE DOELSTELLING

Een gedocumenteerde gesprekstafel en ontmoetingsplatform voor ondernemers leidt tot sensibilisering, ervaringsuitwisseling en netwerking.

Actieplan S1 D1.1 EROV brengt ondernemingen, zelfstandigen, social profit, culturele en creatieve sector samen met inbreng vanuit de academische wereld

Opstart in 2019 van twee inspiratieplatformen: met ondernemingen/middenstanders uit diverse deelsectoren van de Oost-Vlaamse economie. Eén rond 'actuele managementthema's (10 sessies), en één rond 'nieuwe bedrijfsmodellen' (3 sessies).

In deze modulair opgebouwde inspiratieplatformen wordt een cluster van ondernemingen (uit de diverse sectoren, incl. social profit) gecreëerd, met uitwisselen van informatie en ervaringen rond succesvol ondernemerschap, met inbreng vanuit kennisinstellingen en experts.

Inzetten op themagerichte netwerking en ervaringsuitwisseling tussen ondernemers.

Inrichten van diverse activiteiten, mee vormgegeven door het 'EROV-Netwerk Ondernemen', o.a.:

- Jaarlijkse Netwerkdag
- Diverse inspirerende seminars/bedrijfsbezoeken
- Socio-culturele activiteiten (o.a. Nieuwjaarsevent op 16/01)

Met specifieke aandacht voor de wisselwerking tussen 'profit' (reguliere economie) en 'social profit' (sociale sector).

INRICHTEN VAN HET INSPIRATIEPLATFORM OOST-VLAAMSE SOCIAL PROFIT MEETS PROFIT

Een gezond economisch weefsel leeft dankzij bedrijven en social profitorganisaties die zich constant aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden en die voortdurend mee evolueren om zo hun concurrentiekracht te optimaliseren. EROV biedt met zijn Netwerk Ondernemen een platform aan voor de Oost-Vlaamse profit en social profit om hun management- en ondernemersvaardigheden permanent bij te spijkeren.

Met dit doel brengt EROV binnen het Inspiratieplatform Oost-Vlaamse social profit meets profit ondernemers en social profit managers samen. Zo voorziet EROV een forum voor ervaringsuitwisseling en netwerking en biedt ze een kader voor interactie met experts, zowel uit de bedrijfs- als uit de academische wereld.

Zesde inspiratieplatform voor de Oost-Vlaamse ondernemer en social profit managers

Acht deelnemers uit zes bedrijven en tien deelnemers uit zeven social profit organisaties volgden de zesde editie van het Inspiratieplatform voor de Oost-Vlaamse ondernemer en social profit manager. Het managementprogramma werd officieel geopend op 19 oktober 2018 met een introductiedag. Van 19 oktober 2018 tot 26 februari 2019 werden vijf verschillende bedrijfskundige thema's behandeld: strategisch management, innovatiemanagement, kwaliteits- en procesbeheer, financiële analyse, kostprijscalculatie en personeelsmanagement.

De deelnemers evalueerden het programma in zijn geheel als zeer positief. Voor het eerst werden de diploma's uitgereikt in de marge van de netwerkdag van EROV Netwerk Ondernemen die op 6 juni 2019 plaatsvond bij Jan De Nul nv in Aalst.

Zevende inspiratieplatform voor de Oost-Vlaamse ondernemer en social profit manager

Het zevende inspiratieplatform werd op 18 oktober 2019 officieel geopend met een introductiedag waar deelnemers en docenten elkaar voor het eerst ontmoetten. Het huidige programma loopt van 22 oktober 2019 tot 19 maart 2020 en behelst opnieuw de belangrijkste managementthema's. Aan het inspiratieplatform nemen 7 deelnemers uit 6 bedrijven en 10 deelnemers uit 8 social profit-organisaties deel. Na afloop van het programma zal het inspiratieplatform opnieuw geëvalueerd worden.

INSPIREREND NATRAJECT SOCIAL PROFIT MEETS PROFIT

Het nieuwe werken 2.0: de visie van zes topsprekers

Met het kortlopend traject reikt EROV de leden van het EROV Netwerk Ondernemen nieuwe ideeën aan rond actuele thema's. In het voorjaar werd de nadruk gelegd op het nieuwe werken. Zes sprekers deelden hun visie en expertise tijdens drie sessies van drie uur, telkens vanuit een andere invalshoek.

Op 9 mei vond de eerste sessie plaats. Professor Annick Van Rossem (KUL), sprak over de vier generaties op de werkvloer: de babyboomers en de generaties X, Y en Z. De samenwerking tussen oudere, meer ervaren werknemers en de jongere generaties heeft voor- en nadelen. Hun onderlinge waarden en normen verschillen, maar ook hun verwachtingen en omgangsvormen zijn anders. Via een interactieve workshop lichtte professor Van Rossem toe hoe je daar als werkgever het best mee kan omgaan.

De tweede sessie, met als thema 'De juiste technologie om cloud computing en telewerken mogelijk te maken', vond plaats op 16 mei bij Van Hoecke nv in Sint-Niklaas. De juiste technologie maakt het mogelijk om tijds- en ruimteonafhankelijk te werken. IT-specialist Lieven Mattheeuws van Silicon uit Nazareth, gaf een overzicht van de bestaande ICT-oplossingen en besprak de voor- en nadelen van werken *in the cloud*. Nadien namen twee jonge Oost-Vlaamse ondernemingen die inzetten op deze technologieën, het woord. De Gentse scale-up Awingu maakt het met zijn applicatie mogelijk om op elk toestel, overal, op een veilige manier, toegang te krijgen tot bedrijfsapplicaties en -bestanden. Officient, een ander jong Gents bedrijf, zorgt ervoor dat ondernemingen hun personeelsadministratie efficiënter kunnen beheren. COO Steven Muylaert van Van Hoecke nv lichtte toe hoe deze nieuwe technologieën toegepast worden binnen zijn bedrijf.

Op 23 mei, de laatste sessie, stond het thema van de 'zelfsturende teams' centraal. Gastspreker Seth Maenen van Workitects lichtte toe hoe je je organisatie wendbaarder kan maken door je interne arbeidsorganisatie op punt te zetten en naar een meer verticale structuur over te stappen. Hij baseerde zich hiervoor op zijn boek: 'Van Babel tot ontwerp, concepten en methoden voor organisatieontwikkeling'. Voor deze sessie waren we te gast bij In The Pocket, een Gentse app-ontwikkelaar. Talentmanager Emma Braeye gaf een inkijk in hoe zij dit aanpakken.

De deelnemers waren bijzonder enthousiast over dit natraject en we noteerden goede scores bij de evaluaties van de afzonderlijke sessies. De deelnemers waardeerden de inspirerende voorbeelden en de aangeleerde vaardigheden. Aan dit kortlopend traject namen twintig ondernemers deel.

EROV NETWERK ONDERNEMEN

Via het EROV Netwerk Ondernemen, de vereniging van alumni van de vormingsprogramma's (profit en social profit), creëert EROV d.m.v. bedrijfsbezoeken en kortlopende programma's een platform voor ruime netwerking en continue vorming. Het EROV Netwerk Ondernemen is een platform en klankbord waar de leden informele en zakelijke contacten leggen. Het is eveneens een bron van ideeën en voorstellen voor nieuwe EROV-activiteiten. Eind 2019 telde het netwerk 552 leden, van wie 194 uit de socialprofitsector en 358 uit de profitsector.

Op 4 april, 11 september en 4 december vergaderde de kern van EROV Netwerk, de stuurgroep van de alumnivereniging. De kern tekent samen met EROV de kruitlijnen uit voor de werking van het netwerk, met als doel het ontwikkelen van nieuwe initiatieven voor de versterking van het Oost-Vlaamse sociaaleconomische weefsel. De activiteiten die we hieronder opsommen en waarop alle netwerkleden werden uitgenodigd, kaderen specifiek in de netwerking.

Netwerkdag

De Netwerkdag is het moment bij uitstek waarop alle leden van het EROV Netwerk Ondernemen elkaar kunnen ontmoeten. Op 6 juni 2019 vond de Netwerkdag plaats bij Jan De Nul nv in Aalst, wereldwijd bekend voor zijn baggerwerken, civiele bouwwerken en milieusaneringen. Aan de hand van een bedrijfsfilm, een bedrijfsbezoek én een uitgebreide mogelijkheid tot vraagstelling aan bestuurder Dirk De Nul kregen we een duidelijk beeld van de werking van het bedrijf.

Nadien brachten drie lokale ondernemers een inspirerend verhaal over ondernemerschap. Michel De Wachter, CEO van Appiness, ontwierp de Spott-app. Met die Spott-app is het mogelijk om een product dat je op televisie ziet meteen te bestellen. Thomas De Graeve, zaakvoerder krok- en koffiebar De Bevoorrading en lid van het samenwerkingsverband Cimorné, onderstreepte het belang van betekenisconomie én samenwerkingsverbanden. Jolien Smis, van Konekt vzw, tenslotte, had het over hoe mensen met een beperking

een meerwaarde kunnen vormen voor een bedrijf of organisatie. De netwerkdag werd afgesloten met een buffet. Er waren 90 aanwezigen.

Nieuwjaarsreceptie

EROV en het EROV Netwerk Ondernemen zetten op woensdag 16 januari het nieuwe jaar in met de nieuwjaarsreceptie in het Groot Vleeshuis, Promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten. Brecht Carels, directeur EROV, opende de feestelijke bijeenkomst voor circa 100 genodigden. Nadien sprak Hendrik Vos, professor aan UGent, over de toekomst van Europa en de mogelijke gevolgen van de Brexit.

Nieuwsbrief

In de 'Nieuwsbrief' van EROV komen alle activiteiten van EROV aan bod. In de nieuwsbrief van juni spraken we met Bert Boone, directeur van maatwerkbedrijf Compaan, over het belang van duurzaam ondernemen. Maatwerkbedrijven als Compaan slagen er steeds beter in mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een job te helpen in de reguliere sector, wat het inclusief ondernemen nog sterker op de kaart zet.

We interviewden ook An Warrens uit Sint-Niklaas als 'JCI Jonge Oost-Vlaamse Ondernemer 2019', die samen met haar man een bouwbedrijf (KDS) leidt. Verder besteedden we in het kader van Lekker Oost-Vlaams aandacht aan de ondersteuning van de korte keten over de lands- en provinciegrenzen heen en aan de publicatie 'Meesterlijke ambachten in Oost-Vlaanderen' (i.s.m. Unizo).

In de laatste nieuwsbrief van 2019 (december) interviewden we Kris Colpaert, bedrijfspsychologe en gecertificeerd coach, over 'het belang aan veerkracht'; Dimitri Verhoye, zaakvoerder Smart D'Advice, over 'slim netwerken' en Kris Buckinx, zaakvoerder MarketinX, over coworking space 'Coco'.

Actieplan S1 D1.2 Oost-Vlaamse ondernemers wakker en alert houden voor nieuwe beheerstechnieken i.s.m. de academici

Inrichten van actuele seminaries met als doelstelling sensibilisering rond nieuwe beheerstechnieken of belangrijke tendensen (ict, hr,...).

De organisatie van een toekomstcongres 'ondernemen in 2030' waarop de trends voor de toekomst door diverse gastsprekers worden geduid.

Inrichten van een sessie rond bedrijfsoverdracht en -opvolging voor Oost-Vlaamse ondernemers.

Informatie- en communicatietechnologie: project SCHERP

Op donderdag 16 mei was EROV in het kader van het traject 'Het nieuwe werken 2.0' te gast bij Van Hoecke NV uit Sint Niklaas voor een sessie: 'De juiste technologie om 'cloud computing' en telewerken mogelijk te maken'. Zie supra.

Studienamiddag 'Actuele managementuitdagingen in social profit'

Op 28 maart organiseerde EROV de studienamiddag 'Actuele managementuitdagingen in social profit'. Op deze studienamiddag lieten vier gastsprekers hun licht schijnen op de uitdagingen van de socialprofitsector en brachten ze nieuwe ideeën en technieken aan om socialprofitorganisaties performanter te maken.

Als eerste spreker van de middag besprak Geert Janssens, hoofdeconoom Etion, de maatschappelijke gevolgen van 'digitalisering, robotisering en artificiële intelligentie op de arbeidsmarkt'. Nadien onderstreepte Nicolas Van Hauwermeiren, klantverantwoordelijke van het Vlaams Energiebedrijf, het belang van energie-efficiëntie in de social profit. Hij toonde aan dat je met kleine inspanningen al heel wat geld kunt besparen. Sara Stockman,

doctoraatstudent aan de faculteit Economie en Bedrijfskunde (UGent) lichtte vervolgens toe hoe Employer Branding een vitale rol kan spelen bij het aantrekken, motiveren en behouden van (nieuwe) medewerkers. Tim Vannieuwenhuysse, tenslotte, hield als voorzitter van Verso een warm pleidooi voor de unieke positie van het sociale ondernemingsmodel op de arbeidsmarkt. Er waren op deze studiedag 42 deelnemers aanwezig.

Viering 50 jaar faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB UGent)

Op 19 september sloot, in samenwerking met EROV, de faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) haar vijftigjarig jubileumjaar af met een academische zitting in de provincieraadzaal. Moderator Lisbeth Imbo opende de feestelijke avond en blikte samen met decaan Patrick Van Kenhove en professor Marc De Clercq, voorzitter FEB alumni/UGent Connect, terug op 50 jaar FEB.

Na dit openingsgesprek gaven vier professoren hun inzichten over de bouwstenen van onze Oost-Vlaamse economie: professor Stijn Baert belichtte de laatste tendensen op de arbeidsmarkt; professor Johan Albrecht wierp een blik op de energievoorziening van de toekomst; professor Mirjam Knockaert beklemtoonde het belang van innovatief ondernemerschap en professor Brent Bleys ging dieper in op de noodzaak van duurzame economische groei.

In het afsluitend panelgesprek gingen Sonia Pypaert (zaakvoerder the baby's corner), Rudi De Kerpel (ondernemer, ex CEO-eigenaar Eurotuin) en Geert Moerman (gedelegeerd bestuurder VOKA Oost-Vlaanderen) in debat over de toekomst van de Oost-Vlaamse economie. De avond werd afgesloten met een netwerkreceptie met Oost-Vlaamse streekproducten.

Congres 'Ondernemen in 2030'

Op 30 augustus 2019 vond de tweede editie plaats van het congres 'Ondernemen in 2030'. Vijf topsprekers gunden de 135 aanwezigen een blik op de toekomst, elk vanuit hun eigen expertise en vakgebied. Als eerste spreker kwam professor Cathy Macharis, onderzoeker duurzame logistiek en mobiliteit aan de VUB, aan het woord. Volgens haar moeten we de mobiliteit in onze steden grondig herdenken zodat ze ook in de toekomst duurzaam en vooral leefbaar blijven. De tweede spreker van de middag, professor Dirk Inzé, hoogleraar en moleculair bioloog UGent en winnaar van de World Agriculture Prize 2017, belichtte het voedselvraagstuk in de wereld. Als we een antwoord willen bieden op de exploderende wereldbevolking en de klimaatverandering zullen we de voedselproductie moeten aanpassen en anders organiseren. Anders zal het onevenwicht in het voedselaanbod nog groter worden, met alle gevolgen vandien. De derde spreker, Jonathan Berte, CEO en oprichter van Robovision en in 2019 door UGent uitgeroepen tot 'Engineer of the Year', ging in zijn presentatie in op de impact van artificiële intelligentie en deep learning op onze maatschappij.

Na de pauze gaf de vierde spreker van de middag, Dr. Ir. Stefaan De Mey, ruimtevaart-expert bij de Europese Ruimtevaartorganisatie (ESA / Den Haag) de deelnemers een inkijk in de ontwikkelingen binnen de ruimtevaart en legde het verband met ons klimaat(beleid). De laatste spreker van de middag, Winnie Poncelet, bio-wetenschapper en mede-oprichter van GLIMPS, een ontwerp bureau van objecten in biodegradeerbare materialen, sloot de middag af met een inspirerend verhaal over circulair ondernemen en illustreerde dit met tal van voorbeelden uit de praktijk.

Actieplan S1 D1.3 **Onderzoek en sensibilisering rond nieuwe ondernemingsvormen en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**

Inrichten van minstens drie actuele seminaries met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen als uitgangspunt: samengaan tussen economische en maatschappelijke waardecreatie; aandacht voor diverse ondernemingsvormen (bv. coöperatief ondernemen); evenals 'gezondheid en ondernemen' en 'work-life balance'.

Organisatie in dit kader van een studienamiddag rond 'ondernemen in de socialprofitsector'.

Samenwerken met relevante actoren rond het stimuleren van duurzaam ondernemen bij kmo's, met oog voor de 'nieuwe' economie. Ondersteunen van de werking 'charter Duurzaam Ondernemen' voor Oost-Vlaamse bedrijven. Onderzoek naar een internationaal project met deze thematiek.

De gezondheid van de ondernemer

Op 6 november organiseerde EROV zijn jaarlijks seminarie voor de bewegende manager. Arbeidspsychologe Kris Colpaert, auteur van het boek 'Durf, 8 bouwstenen om uit je comfortzone te stappen' en co-auteur van het boek '50 Tinten wijs', onderhield de 50 aanwezigen met een boeiend verhaal over het soms moeilijke evenwicht tussen mentale veerkracht, productiviteit en geluk.

Duurzaam ondernemen

Op 19 juni 2019 zette EROV, als partner en lid van de jury, de laureaten van het Charter Duurzaam Ondernemen in de bloemetjes. Het Charter Duurzaam Ondernemen, een initiatief van Voka Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen, biedt bedrijven de mogelijkheid om duurzaam ondernemen concreet vorm te geven. Gedurende het jaar werken de deelnemers op een resultaatgerichte manier aan het continue verbeteren van de prestaties met een focus op milieu, sociale en economische thema's. Ondernemingen die zich inzetten om de milieu-, welzijns- en sociale wetgeving te respecteren én daarbij extra inspanningen leveren, leggen aan het einde van het jaar hun realisaties voor aan een team van onafhankelijke deskundigen en ontvangen bij een positieve evaluatie het charter Duurzaam Ondernemen. De acties passen in het universele kader van de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties. Deze duurzame ontwikkelingsdoelstellingen hebben, aan de hand van 17 hoofddoelstellingen en 169 subdoelstellingen, een duurzame wereld in 2030 voor ogen.

Bedrijfsbezoek Renewi

Op 3 oktober bracht EROV een bezoek aan het afvalverwerkingsbedrijf Renewi (Evergem), een fusie van Van Gansewinkel en Shank. Het was een gesmaakt bezoek rond circulaire economie met in totaal 40 deelnemers.

S1 D2 OPERATIONELE DOELSTELLING

Vanuit de neutrale, bovenlokale rol samenwerkingsacties faciliteren die leiden tot schaalvoordelen voor Oost-Vlaamse ondernemingen (in ruime zin).

Actieplan S1 D2.1 Samenwerkingsacties faciliteren en organiseren met creatie van schaalvoordelen voor het Oost-Vlaams economisch weefsel

*Coördineren van het **Platform Oost-Vlaamse Ziekenhuizen**:*

- *Faciliteren van de realisatie van gezamenlijk aankopen via een opdrachtcentrale door de Oost-Vlaamse ziekenhuizen.*
- *Inrichten van overleg en ervaringsuitwisseling tussen de Oost-Vlaamse ziekenhuizen, in het bijzonder de aankoopmanagers.*

- *Verdere uitbouw van het Platform Oost-Vlaamse Ziekenhuizen, creëren van efficiëntievoordeel voor zowel de overheid als de sector, oog voor verbreding naar andere sectoren.*

*In navolging hiervan andere samenwerkingsmogelijkheden in de **zorgeconomie** onderzoeken (bijv. relatie zorgsector-voedingssector; relatie zorgsector-verzorgende zelfstandigen, relatie zorgsector-ICT). Samenwerking met het Institute for Professional Care dat inzet op de vorming van schoonheidsspecialistes en kappers die zich inzetten voor mensen met kanker.*

*Diverse initiatieven in de **voedingssector** komen verder terug: O'de Flander (S4 D6), Lekker Oost-Vlaams (S4 D2), het promotiecentrum Groot Vleeshuis (S4 D1.1.).*

*Realisatie van een reportagereeks ter promotie van de Oost-Vlaamse **bouwsector** in samenwerking met beroepsfederatie Confederatie Bouw. Samenwerking in het kader van het Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen van de Provincie Oost-Vlaanderen.*

*Stimuleren van een positief imago voor de **textielsector**, i.s.m. Fedustria. Uitwerking van een initiatief met MOTIV (het Mode Technologisch Innovatieplatform Vlaanderen) - samen met Hogeschool Gent en de sectorfederaties - dat aankopers van textiel samenbrengt en inspireert rond thema's als circulair en lokaal aankopen.*

*Tegelijk onderzoek naar nieuwe samenwerkingsverbanden. Als stuwende kracht organisaties samenbrengen. De neutrale en overkoepelende rol van EROV als grote troef blijvend inzetten, gefundeerd door noden tot samenwerking aangereikt door ondernemingen/clusters in de gedocumenteerde gesprekstafel. EROV als bruggenbouwer. Onderzoek naar een initiatief rond **vrije beroepen** en een initiatief rond **deeleconomie** in Oost-Vlaanderen.*

SAMENWERKING OP VERSCHILLENDE DOMEINEN

EROV wil bruggen bouwen en samenwerking op de rails zetten als stuwende kracht. De provinciegrenzen bieden een beheersbare schaal. EROV coördineert samenwerking op diverse vlakken vanuit een trekkende, motiverende en neutrale insteek.

Als publiek-private samenwerking is het Groot Vleeshuis, promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten een mooi voorbeeld. Wij laten er meer dan 50 producenten samenwerken uit alle hoeken van de provincie Oost-Vlaanderen. Ook O'de Flander en Lekker Oost-Vlaams (zie infra) zijn voorbeelden van samenwerking door EROV op touw gezet met als doel de promotie van de lokale producten.

In het Platform Jonge Ondernemers zet EROV net gestarte Oost-Vlaamse ondernemers aan tot samenwerking (zie S3 D2.1).

Het Platform Oost-Vlaamse Ziekenhuizen brengt de veertien Oost-Vlaamse ziekenhuizen samen. De ziekenhuizen streven naar het samen aankopen van goederen en diensten. EROV coördineert dit platform.

PLATFORM OOST-VLAAMSE ZIEKENHUIZEN

Het Platform Oost-Vlaamse Ziekenhuizen ondersteunt de veertien algemene Oost-Vlaamse ziekenhuizen bij de toepassing van de wetgeving voor overheidsopdrachten en werkt tegelijk de opportuniteiten qua aankoopbeleid uit die in dit samenwerkingsverband vervat liggen.

Het Platform Oost-Vlaamse Ziekenhuizen werd opgericht door het provinciebestuur op vraag van de Oost-Vlaamse ziekenhuizen. Om de werking van het platform verder te concretiseren werd door de deputatie aan EROV gevraagd de coördinatie van dit project verder op zich te nemen.

EROV nam die coördinerende, stimulerende, coachende en ondernemende rol op met ingang van 1 januari 2012.

Stuurgroep

In de stuurgroep zijn de veertien deelnemende Oost-Vlaamse ziekenhuizen vertegenwoordigd, de Economische Raad voor Oost-Vlaanderen is opgenomen als secretaris. Doel van de stuurgroep is in consensus richting te geven aan de strategische beslissingen en de inhoudelijke invulling van het samenwerkingsverband. De stuurgroep kwam samen op 4 februari en op 7 oktober 2019.

Competentieontwikkeling en ervaringsuitwisseling

Het platform zet in op de overdracht van kennis en vaardigheden. De competenties in inkoopmanagement en overheidsopdrachten in de ziekenhuizen worden aangescherpt door ervaringsuitwisseling met experts uit de praktijk. Binnen het traject 'Overheidsopdrachten in de praktijk' behandelen vertegenwoordigers (hoofdzakelijk aankopers) uit de Oost-Vlaamse ziekenhuizen praktijkgericht en interactief de toepassing van de wet voor overheidsopdrachten. Bij het opmaken van een overheidsopdracht vormt het goed bepalen van de gunningscriteria de basis voor een vlotte evaluatie van de ontvangen offertes. Op maandag 18 februari deelde Christian Geldhof, diensthoofd aankoop Federale politie, zijn jarenlange ervaring met 22 aanwezige ziekenhuismedewerkers.

Overheidsopdrachten vertegenwoordigen een overheidsactiviteit die kwetsbaar is voor verspilling, fraude en corruptie. Op maandag 1 april besprak Bart De Bie, partner onafhankelijk advies- en onderzoeksbureau i-Force, het belang van integriteit bij overheidsopdrachten. Er waren 7 aanwezigen.

Het verduurzamen van overheidsopdrachten is één van de speerpunten van de nieuwe wetgeving overheidsopdrachten. Johan Geerts, zaakvoerder Bureau Geerts, ging op maandag 20 mei dieper in op het wat, het waarom en het hoe van duurzaam aanbesteden (12 aanwezigen).

Bij het plaatsen van een overheidsopdracht, is het verplicht om de opdracht openbaar te maken. Hierop zijn echter uitzonderingen mogelijk. Op maandag 21 oktober gaf Christian Geldhof, diensthoofd aankoop Federale Politie, de 7 aanwezige ziekenhuismedewerkers een uitgebreid overzicht van de verschillende uitzonderingsprocedures, uitgebreid overzicht van de verschillende uitzonderingsprocedures, de voor- en nadelen van iedere procedure en de mogelijke valkuilen.

Op maandag 16 december scherpte Sabine De Smit de kennis van de onderhandelingsprocedure bij. Ze overloopt de wijzigingen in de nieuwe wetgeving en geeft tips en aandachtspunten om het gebruik van de onderhandelingsprocedure te optimaliseren (8 aanwezigen).

Aankoop werkgroepen

Tijdens de eerste jaarhelft werd in verschillende aankoop werkgroepen aan de volgende overheidsopdrachten gewerkt: stents en ballonnen voor vaatheilkunde, trousse, shavers, zuurstofbenodigdheden, anesthesie- en intubatiemateriaal, oppervlakte desinfectanten, hechtingsdraad en antitumorale geneesmiddelen.

Het platform zet in op samenaankoop van de economisch belangrijkste dossiers. Dat is de reden waarom de nadruk ligt op samenaankoop van geneesmiddelen.

In het najaar stonden volgende dossiers op de agenda: groeifactoren, curarisantia, steriel wondverband, intraveneuze veiligheidskatheters, bloedglucosestrips, EPO, bureau- en vergadermeubilair, operatiejassen,

medisch meubilair en medicatiekarren, gipsen, niet-steriele verbanden en windels, antidepressiva, antipsychotica, pijnmedicatie, radiale compressiebandjes en klinische voeding.

Bevraging

Sinds de ziekenhuizen zich verenigen in ziekenhuisnetwerken, lijken sommige ziekenhuizen een afwachtende houding aan te nemen om hetzij als trekker een aankoopdossier te leiden, hetzij deel te nemen aan een aankoopdossier. Aan de hand van een korte bevraging bij de ziekenhuizen ging EROV na welke rol het POZ volgens de ziekenhuizen in de toekomst in de context van ziekenhuisnetwerken kan uitoefenen. Aan de online bevraging namen 5 ziekenhuisdirecteurs en 23 ziekenhuisaankopers deel uit 15 ziekenhuizen (AZ Sint-Elisabeth uit Zottegem en Sint-Jozefskliniek uit Izegem reageerden niet).

Uit de resultaten van de bevraging bleek dat de ziekenhuisaankopers en directeurs zeer tevreden zijn over POZ. Het biedt de ziekenhuizen zeer veel meerwaarde op het vlak van schaalvoordelen, efficiëntie en prijs/kwaliteit. De ziekenhuisaankopers zijn bovendien zeer tevreden over de kwaliteit van de opleiding en de daaruit voortvloeiende netwerking.

Toch vinden de meeste ziekenhuisaankopers en algemeen directeurs dat de vorming van ziekenhuisnetwerken een impact heeft op de samenwerking binnen POZ. Ondanks de ziekenhuisnetwerken denken ze dat de rol van POZ nog niet uitgespeeld is. Binnen POZ moet elk ziekenhuis jaarlijks minstens 1 dossier trekken. Verschillende ziekenhuizen gaan op vandaag een dergelijk engagement niet aan en daar is nogal wat wrovel rond.

Toekomst POZ

De opdracht van POZ en EROV is deels vervuld. Doorheen de jaren leerden ziekenhuizen enorm veel bij over de wetgeving overheidsopdrachten, waardoor ze meer ervaring kregen om dossiers te lanceren. Samenaankoop op grote schaal is niet altijd wenselijk gezien bepaalde risico's (bv. quid stockbreuk). Ziekenhuizen kunnen aan hun aankoopbehoeften voldoen door samen te werken in kleinere netwerken en door aan te kopen bij andere organisaties.

Op de laatste stuurgroepvergadering van 7 oktober (cf. infra) werd beslist om even op de pauzeknop te duwen wat betreft de samenaankoop, totdat de ziekenhuisnetwerken volop gevormd en operationeel zijn. Nadien zal blijken of samenaankoop tussen ziekenhuisnetwerken interessant is. Het staat de nieuwe ziekenhuisnetwerken ondertussen vrij om hun aankoopdossiers op eigen initiatief open te stellen voor andere ziekenhuizen uit het POZ-netwerk. Het samenwerkingsprotocol is er, staat overeind en werkt. Ook de vernieuwing van dossiers die eerder samen gegund werden, kan op die manier aangepakt worden. De onderlinge contactgegevens worden hiertoe door EROV verspreid aan de aankoopverantwoordelijken.

Iedereen is unaniem over de kwaliteit van de opleidingen die EROV aanbiedt aan het POZ. EROV is bereid om in de toekomst verder opleidingen te organiseren.

TEXTIEL- EN KLEDINGSECTOR

Ondanks de vele innovaties en positieve dynamiek bij de maakbedrijven, wordt vastgesteld dat de sector vaak negatief gepercipieerd wordt door de publieke opinie. EROV wil, samen met Fedustria en Creamoda, dit beeld bijstellen. Sinds 2002 brengen wij op regelmatige tijdstippen samen de sector positief in beeld.

Samenwerkingsverband Motiv

EROV maakt deel uit van het samenwerkingsverband Motiv en zetelt in de stuurgroep. Dit Mode Technologisch Innovatieplatform Vlaanderen werd opgericht om de competitieve voordelen van de Belgische textiel- en kledingsector die zich binnen deze context aandienen te verhogen.

Vergaderingen van de stuurgroep gingen door op 16 januari, 26 april, 5 juli, 20 augustus, 3 september, 3 oktober en 13 december.

Binnen het project Green Deal Circulair Aankopen werd op 15 oktober een event georganiseerd met als titel: 'Hoe circulair bedrijfstextiel aankopen'. Meer dan 100 aanwezigen (veelal aankopers) kregen een presentatie over de aankoopwegwijzer die online gezet is. Een overzicht van bv. de keuze van een vezel of de afwerking van de confectie tot het wassen is hierin overzichtelijk en per module samengevat. Tijdens het congres kon men 14 standen met duurzame oplossingen van textielbedrijven bezoeken.

Imago-ondersteunende acties

Een reportagereeks rond textiel & kleding werd gerealiseerd eind 2018 en is beschikbaar op de website van EROV. De reeks is consumentgericht en de bedoeling is om de textielsector in Oost-Vlaanderen in zijn verschillende facetten aan bod te laten komen op een positieve en verrassende wijze. Er werden zeven reportages gemaakt telkens opgehangen aan één thema.

Voor 2020 worden bedrijfsbezoeken ingericht om beleidsmensen, middenveld en pers inzicht te geven in de sterktes en de knelpunten van de sector. Dit gebeurt in samenwerking met Fedustria, de beroepsvereniging voor de sector textiel en hout. De Hogeschool Gent zal meewerken aan het eindverslag.

BOUWSECTOR

In het najaar van 2019 zijn we gestart met de opnames van filmpjes bij Oost-Vlaamse bouwbedrijven. Per uitzending wordt ingezoomd op één van volgende thema's: energiezuinig bouwen en innovatieve technieken, infrastructuurwerken, technieken, woningbouw en digitalisering. De reeks filmpjes heeft tot doel de bouwsector te promoten en het imago te ondersteunen. Dit kan onder meer leiden tot het warm maken van jongeren voor de bouwsector. EROV is daarnaast ook partner in het Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen.

S1 D3 OPERATIONELE DOELSTELLING

Bovenstaande rol als gedocumenteerde gesprekstafel en ontmoetingsplatform deskundig onderbouwen met toegepast studiewerk.

Actieplan S1 D3.1 **Toegepast studiewerk rond actuele thema's**

Bovenstaande acties steeds funderen met de recentste inzichten en cijfers, aangereikt door studiediensten of de academische wereld.

Onderzoek naar de presentatie van de paper of het digitaal ontsluiten van de informatie op het toekomstcongres 'Ondernemen in 2030'.

Deelname aan studiedagen, congressen, fora.

Ter ontsluiting van de presentaties op het toekomstcongres, werden drie filmpjes gemaakt waarin telkens een gastspreker aan bod komt. De filmpjes werden verspreid via de sociale media.

2

DE BEGELEIDING VAN DETAILHANDELSBELEID, CENTRUMMANAGEMENT EN KERNVERSTERKING IN STEDEN EN GEMEENTEN

S2 STRATEGISCHE DOELSTELLING

Realisatie van een bloeiende lokale handel en een sterk centrummanagement / detailhandelsbeleid in elke Oost-Vlaamse gemeente of stad.

S2 D1 BELEIDSDOELSTELLING

Gemeentebesturen begeleiden bij centrummanagement.

Actieplan S2 D1.1 EROV begeleidt gemeenten op vlak van centrummanagement en het opmaken van een strategisch commercieel plan

Informeren en begeleiden van Oost-Vlaamse gemeentebesturen.

Met grondig statistisch cijfermateriaal en de aangereikte instrumenten o.m. vanuit het Kennisnetwerk Detailhandel (o.a. feitenfiche per gemeente, RetailCompass), begeleidt EROV samen met de dienst Economie gemeenten en steden bij het interpreteren van dit cijfermateriaal en aangereikte analyses, het voeren van analyse en het opmaken en uitvoeren van een strategisch commercieel plan. EROV begeleidt gemeenten bij het uitwerken en realiseren van acties die de middenstand ondersteunen. Onderzoek naar de haalbaarheid en effectiviteit van acties gericht naar bepaalde doelgroepen (bv. jonge gezinnen) en ontwikkeling van bepaalde producten (bv. ambachtenroute zie S2 D3.2).

Realisatie van een handelaarsenquête in de gemeente begeleiden, i.s.m. Universiteit Gent.

Onderzoek naar een initiatief rond middenstand ter ondersteuning van gemeenten die in een fusietraject stapten.

BEGELEIDING

Voor het uitwerken van een detailhandelsbeleid kunnen steden en gemeenten beroep doen op de expertise van EROV. EROV is door het provinciebestuur aangeduid om gemeenten te begeleiden bij de opmaak van o.a. een commercieel strategisch plan en om advies te geven in centrummanagement. Informatie en cijfermateriaal over het gemeentelijk handelsapparaat en bezoekersstromen worden door EROV i.s.m. de Dienst Economie van het provinciebestuur ter beschikking gesteld en toegelicht. Op vraag van de gemeentebesturen voert EROV, in samenwerking met de Universiteit Gent, een online handelaarsenquête uit.

In 2019 werden handelaarsenquêtes uitgevoerd in Lebbeke, Zelzate en Geraardsbergen. De resultaten in Zelzate werden voorgesteld op 4 november aan de Raad Lokale Economie en op 9 december aan de handelaars. De handelaarsenquête in Lievegem zal pas in 2020 worden uitgevoerd omwille van de fusie drukte.

Actieplan S2 D1.2 Medewerking aan de bekendmaking en de realisatie van acties in het kader van het provinciaal reglement: 'Initiatieven ondersteunen van gemeenten, van het sociaal-economisch middenveld en van organisaties van handelaars die de lokale detailhandel versterken'

Communicatie hierover naar de gemeentebesturen en handelaarsverenigingen.

BEKENDMAKING REGLEMENT

De Oost-Vlaamse provincieraad keurde op 22 januari 2014 twee subsidiereglementen goed om de lokale handel en middenstand te ondersteunen. Met de subsidies wil de provincie Oost-Vlaanderen gemeenten en steden ondersteunen voor de ontwikkeling van een eigen middenstands- en handelsbeleid. Maar ook lokale handels- en middenstandsverenigingen kunnen een subsidie aanvragen voor projecten die betrekking hebben op de imagovorming, de professionalisering en de promotie van de lokale handel en middenstand.

EROV geeft toelichting bij het subsidiereglement en ondersteunt gemeentebesturen en middenstand- en handelsverenigingen bij het uitwerken van een subsidie aanvraag.

De subsidie oproep 2020 werd afgesloten op 30 september 2019. Zeventien gemeentebesturen en achttien handelaarsverenigingen dienden een aanvraag in. Er werden in totaal vijftien van de zeventien aanvragen van gemeentebesturen geheel of gedeeltelijk goedgekeurd voor een totaalbedrag van 89.855,55 euro aan subsidies. Elf aanvragen van handelaarsverenigingen werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van 49.639,1 euro aan subsidies.

S2 D2 BELEIDSDOELSTELLING

Lokale handelaarsnetwerken ondersteunen (incl. ambachten).

Actieplan S2 D2.1 Ondersteuning lokaal netwerk detailhandelaars i.s.m. interprofessionele organisaties en gemeentebesturen

Inhoudelijk ondersteunen van kortlopende trajecten voor handelaars/middenstanders op vraag van en in samenwerking met een gemeentebestuur en/of handelsraad. Deze trajecten brengen detailhandelaars en ambachtsslieden lokaal samen om onderling ervaringen uit te wisselen en te leren van experts wat betreft het beheer (strategie, financieel, commercieel,...) van hun zaak.

Het reglement (S2 D1.2) biedt mogelijkheden tot financiering van dergelijke trajecten. Samenwerking met Unizo Oost-Vlaanderen i.k.v. het Mercator-project.

Unizo voert met de steun van EROV en de Dienst Economie van de provincie Oost-Vlaanderen het Mercatorproject uit. Naast de organisatie van inspiratiesessies voor individuele handelaars, houdt Unizo 'inspiratiecafés' om ervaringsuitwisseling rond lokale commerciële initiatieven te stimuleren.

Actieplan S2 D2.2 **Onderzoek naar nieuwe marktstrategieën voor ondernemers**

Onderzoek naar de mogelijkheden van apps ter ondersteuning van de middenstand; opvolgen van het proefproject in Hamme (gegroeid uit bakkersonline.be) en gelijkaardige initiatieven (bv. Storesquare, Beedrop). Specifieke aandacht voor de ontwikkeling van future proof skills in de horecasector (bv. online aanwezigheid). Uitwerken van de actie 'ikkooplokaal' i.s.m. de provincie West-Vlaanderen.

Een communicatiecampagne ter ondersteuning van het lokaal winkelen en kopen werd voorbereid. De campagne moet zowel de detailhandel als de horeca, ambachten en markten positief in beeld brengen naar het groot publiek. Dit wordt in 2020 verder geconcretiseerd. Een initiatief i.s.m. Horeca Oost-Vlaanderen is in uitwerking en wordt in 2020 op poten gezet.

S2 D3 **BELEIDSDOELSTELLING**

Studiewerk en sensibilisering omtrent het belang van de Oost-Vlaamse Middenstand.

Actieplan S2 D3.1 **Tweejaarlijkse paper waarin onder meer de 'Uitdagingen voor de middenstand in Oost-Vlaanderen' aan bod komen**

Uitwerken van ondersteunende acties n.a.v. de publicatie van het rapport rond 'het belang en potentieel van markten'. Eventueel uitgebreid met lokale voedselinitiatieven zoals voedselteams, boerenmarkt, buurderij,..., in samenwerking met de Dienst Economie van het provinciebestuur.

ONDERZOEK OPENBARE MARKTEN OOST-VLAANDEREN

De openbare markt is nog steeds de plaats waar een deel van de bevolking zijn aankopen doet. In een veranderende wereld waar het aankoopgedrag van consumenten steeds wijzigt, moet ook de openbare markt zich aanpassen. Dit is de afgelopen jaren onvoldoende gebeurd. Er zijn nog heel wat opportuniteiten waar de markt kan op inspelen, zoals samenwerking met lokale handel en horeca.

In opdracht van de Provincie Oost-Vlaanderen voerde studiebureau WES een onderzoek uit naar de stand van zaken omtrent de openbare markten in Oost-Vlaanderen. Dit onderzoek vormt de basis voor het uitwerken van een visie en actieplan in 2020.

Actieplan S2 D3.2 **Medewerking aan publieksgerichte initiatieven die de middenstand en de ambachten in een positief daglicht stellen**

Publicatie van een rapport rond 'Ambachten in Oost-Vlaanderen: belang en uitdagingen'.

Organisatie van een evenement rond ambachten in de provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met Unizo Oost-Vlaanderen.

Realisatie van een actieprogramma ter sensibilisering en ondersteuning van gemeentebesturen rond ambachten (bv. ambachtenroute).

Onderzoek naar opportuniteiten tot deelname aan stuurgroepen, logistieke steun bij dergelijke initiatieven en aanbrengen van een praktijkgetuigenis door EROV.

MEESTERLIJKE AMBACHTEN IN OOST-VLAANDEREN

EROV en UNIZO Oost-Vlaanderen slaan de handen in elkaar om ambachten nog meer op de kaart te zetten. Met het boek 'Meesterlijke ambachten in Oost-Vlaanderen' worden ambachten in de spotlights geplaatst. En terecht, ambachten verdienen onze aandacht.

De publicatie werd voorgesteld op 22 mei bij Stokerij Van Damme in Balegem in aanwezigheid van eerste gedeputeerde, Kurt Moens, gedeputeerde Leentje Grillaert en Jos Vermeiren, directeur van UNIZO Oost-Vlaanderen.

Dikwijls worden ambachten geassocieerd met kantklossen of manden vlechten. Dit zijn ongetwijfeld waardevolle activiteiten die tot ons cultureel erfgoed behoren. Maar de insteek van dit boek is ambachten voorstellen als een business met toekomst. De elf ambachtsmannen en -vrouwen in het boek bewijzen dat ambachten weldegelijk een toekomst hebben. Of het nu gaat over chocolade, marmer, leder, hout of graan: wat ambachtsmannen en -vrouwen bindt, is de passie voor hun vak, maar ook hun drive om toekomstgericht te ondernemen.

De belangstelling voor ambachtelijke producten neemt toe. De consument zoekt alternatieven voor gestandaardiseerde massaproductie en eenheidsworst, die onze wereldeconomie voortbrengt. Ambachtsmannen en -vrouwen creëren met hun vakmanschap duurzame en kwaliteitsvolle producten, waar maat- en precisiewerk bij komt kijken.

Uitreiking Handmade in Belgium label

Op 18 december werd in het Groot Vleeshuis het HIB-logo uitgereikt aan 11 ambachtsmannen en -vrouwen door gedeputeerde Leentje Grillaert en Jos Vermeiren, directeur Unizo Oost-Vlaanderen. Met het Handmade in Belgium-label erkent UNIZO de makers van authentieke en ambachtelijke kwaliteitsproducten. Het is belangrijk om het beroep in de kijker te zetten, want ambacht vergt kennis en kunde en dat verdient respect.

Wandeling Smakelijk Gent

Op 3 mei werd de wandeling 'Smakelijk Gent' officieel voorgesteld. De toerist, zowel de binnen- als buitenlandse wil meer dan wat in de reisgidsen of op websites staat. Vaak wordt een stad bezocht op een nieuwe, andere manier. Streekproducten zijn anders voor elke stad of regio en maken dat de beleving authentiek wordt. Om aan die vraag te voldoen werd door EROV een selectie gemaakt binnen het stadscentrum van Gent. Er werden 9 zaken uitgezocht die in het toeristische hart liggen en waarbij zowel de producten als de zaak/zaakvoerder heel uniek zijn. De bezoeker ontdekt dus niet enkel de bezienswaardigheden van de stad tijdens de wandeling maar ook een aantal typische producten en hun verhaal. Dit idee kan dus zeker ook in andere Oost-Vlaamse steden en gemeenten toegepast worden, met uitbreiding naar de ambachten.

3

ONDERNEMERSCHAPSEDUCATIE EN DE RELATIE ONDERWIJS-ONDERNEMERSCHAP BEVORDEREN

S3 STRATEGISCHE DOELSTELLING

Oost-Vlaanderen kent meer sterk jong startend ondernemerschap.

Jongeren in Oost-Vlaanderen staan open voor ondernemerschap en bezitten ondernemerschapsbevorderende attitudes.

S3 D1 BELEIDSDOELSTELLING

Ondernemerschapsbevorderende competenties verhogen bij leerlingen uit de Oost-Vlaamse scholen.

Actieplan S3 D1.1 **Medewerking aan initiatieven die leerlingen toelaten in een schoolomgeving een eigen bedrijfje op te richten**

Verderzetting van de samenwerking met Vlajo en Voka Oost-Vlaanderen in het kader van de 'Mini-ondernemingen'.

Begeleiden van een gediversifieerd programma voor 75 Oost-Vlaamse mini-ondernemingen.

Opstart van een samenwerking met Vlajo rond 'Start Academy' voor het hoger onderwijs.

Samenwerking met Unizo rond het initiatief 'Plankgas' rond ondernemen in het middelbaar onderwijs.

PROJECT MINI-ONDERNEMINGEN

Met het project Mini-ondernemingen wil de initiatiefnemer vzw Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo) de zin voor persoonlijk initiatief en het verantwoordelijkheidsgevoel van de jongeren aanwakkeren en hen in staat stellen om relevante ervaring op te doen, vooraleer ze in het reële bedrijfsleven starten. EROV werkt actief mee aan dit project, samen met Voka-Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen.

Gedurende een schooljaar richten jongeren van het laatste jaar secundair onderwijs een proefonderneming op en commercialiseren ze een zelfgekozen product of productengamma. Op die manier krijgen ze binnen de praktijk van deze mini-onderneming te maken met alle aspecten van het ondernemerschap: van het opstellen van een ondernemingsplan, het verzamelen van startkapitaal tot het commercialiseren van een product en het opmaken van de jaarrekening.

De scholen in Oost-Vlaanderen die deelnamen aan het project Mini-ondernemingen, richtten tijdens het schooljaar 2018-2019 54 Mini-ondernemingen op in 40 scholen. De Mini-ondernemers organiseren in de loop van het schooljaar allerhande activiteiten zoals seminaries, bedrijfsbezoeken en verkoopdagen. Op 30 januari en op 9 februari waren er regionale verkoopdagen voor Oost-Vlaanderen, respectievelijk in het Shoppingcenter Gent Zuid en in het Waasland Shopping Center te Sint-Niklaas. Op 13 maart vond de provinciale finale plaats in het Provinciaal Administratief Centrum te Gent.

Tijdens de feestelijke slothappening op 22 mei in het Provinciaal Administratief Centrum te Gent waren meer dan honderd enthousiaste mini-ondernemers, leerkrachten, directies en ouders samengekomen om de winnaars van de verschillende categorieën te lauweren.

Gedeputeerde en tevens voorzitter van EROV Leentje Grillaert overhandigde de Gouden Mini*Ster*Award aan de Oost-Vlaamse finalist. In 2019 won mini-onderneming - van OLVI Gent - Urban Roots de Gouden Mini*Ster*Award. Zij zijn hiermee een jaar lang de ambassadeur van de Oost-Vlaamse Mini-ondernemingen. De jonge en enthousiaste mensen veroverden de harten van de jury met hun initiatief omwille van de originele wijze waarop men oog had voor groen thuis en in het straatbeeld, door het laten samengaan van beton en groen, via het aanmaken van betonnen bloempotjes.

Daarnaast reikte men nog vier andere EROV-Awards uit: Meest creatieve mini, Meest professionele aanpak, Beste Teamvorming en Beste samenwerking met het bedrijfsleven. Deze Mini*Sterren zijn een waardering en appreciatie voor het jonge ondernemerstalent dat de provincie Oost-Vlaanderen rijk is.

Ook via deze weg blijft EROV inzetten op ondernemerschapseducatie en de relatie onderwijs-ondernemen ter stimulering van duurzaam ondernemerschap via de gezamenlijke organisatie van activiteiten.

Op 7 november vond een collectieve aandeelhoudersvergadering plaats voor het nieuwe schooljaar in PAC Zuid. Per eind 2019 zijn er 63 mini-ondernemingen, 178 studentenbedrijven en 31 Jieha's; dit laatste cijfer zal nog wel flink aangedikt worden in 2020.

Actieplan S3 D1.2 Eureka, ik onderneem!

Realisatie van het toneelstuk 'Eureka, ik onderneem' en brengen van voorstellingen voor minstens 1.600 Oost-Vlaamse leerlingen: sensibiliserend initiatief waarbij jonge ondernemers getuigen in de school voor leerlingen, gekoppeld aan een inspirerende toneelvoorstelling.

SENSIBILISATIEPROJECT 'EUREKA, IK ONDERNEEM!'

Het initiatief tot ondernemen bij jongeren stimuleren blijft belangrijk om ook in de toekomst een gezond economisch weefsel in Oost-Vlaanderen te waarborgen. EROV moedigt jongeren aan om ondernemend in het leven te staan: maak iets van je leven, geloof in je eigen kunnen. Voor wie wil slagen in het beroepsleven is dat de juiste instelling en zeker indien men een eigen bedrijf wenst op te starten. Meer jongeren laten geloven in de eigen mogelijkheden kan indirect leiden tot een hoger aantal startende bedrijven in onze provincie. Hoe jongeren tegen ondernemen aankijken, wordt deels bepaald door het beeld dat ze al dan niet aangereikt krijgen tijdens hun opvoeding en op school. Het project 'Eureka, ik onderneem!' speelt hierop in.

EROV liet in het voorjaar van 2014 een toneelstuk ontwikkelen door Uitgezonderd. Theater! uit Lokeren. Dit theatergezelschap heeft zich de laatste jaren gespecialiseerd in educatieve voorstellingen die op school gespeeld kunnen worden. Zonder al te belerend te zijn worden leerlingen rechtstreeks aangesproken en gestimuleerd na te denken en onderling te praten over breed maatschappelijke onderwerpen. Jaarlijks maken meer dan 80.000 leerlingen kennis met hun producties. De focus van het toneelstuk ligt op de vorming en het aanwakkeren van verschillende attitudes en vaardigheden zoals lef, risico's durven nemen, verantwoordelijkheid dragen, zelfvertrouwen ontwikkelen,... De voorstelling 'Eureka, ik onderneem!' kadert binnen een bredere werking met een educatief pakket dat gekoppeld wordt aan het toneelstuk, een focusgroep met jonge Oost-Vlaamse ondernemers als klankbord voor deze actie en nabespreking in de scholen over de thematiek van het ondernemerschap. Alle Oost-Vlaamse scholen kregen de kans om in het najaar 2019 één van de negen geplande voorstellingen bij te wonen. De voorstellingen vonden plaats op 10 oktober in de Torenzaal van CC Lokeren, op 15 en 16 oktober in theater Scala te Gent en op 17 oktober in het College Onze Lieve Vrouw Ten Doorn en in het PTI in Eeklo. De voorstellingen op 26 september in CC De Werf in Aalst gingen niet door

wegens ziekte van een actrice. Dit jaar bereikten we 1.700 leerlingen uit de 2 laatste jaren van het secundair onderwijs.

Actieplan S3 D1.3 **Ondersteunen van ondernemerschapsbevorderende initiatieven in scholen**

Deelname aan stuurgroepen in scholen bij de realisatie van dergelijke initiatieven. Logistieke steun en (aan)brenge van een praktijkgetuigenis door EROV.

Samenwerking met VOKA aan een initiatief die bedrijven, scholen en leerlingen bij elkaar brengt n.a.v. GIP-proeven.

Ontwikkelen van een concept dat de samenwerking tussen scholen en ondernemingen stimuleert, met Oost-Vlaamse gemeentebesturen als gangmakers.

Vanuit haar rol van het stimuleren van ondernemerschap ondersteunt EROV scholen in de initiatieven die ze nemen.

EROV zetelde op 4 juni in de jury die de geïntegreerde proef van laatstejaarsstudenten uit het Bernardustechnicum in Oudenaarde beoordeelde. De leerlingen lichtten daarbij de opdrachten toe die ze uitvoerden in een onderneming waar ze stage liepen. Nadien volgde een plenaire zitting waarin diverse ondernemers en actoren uit het middenveld hun verhaal deden en de studenten probeerden warm te maken voor ondernemerschap.

Actieplan S3 D1.4 **Leer-, ervarings- en doe-bezoeken in het lager onderwijs**

Leerlingen in contact brengen met specifieke sectoren zoals de voedingssector, de textielsector of de lokale detailhandel. Met als resultaat: sensibiliserende vorming rond o.m. ondernemerschap en streekeigen producten of sectoren voor de leerlingen enerzijds, en een imago-ondersteunend effect voor het bedrijfsleven/ondernemerschap anderzijds. Onderzoek naar het verder uitrollen van een 'Roefeldag' in alle Oost-Vlaamse gemeenten.

Het initiatief omtrent de smaaklassen wordt belicht onder actieplan S4 D2.5.

Met Unizo vond overleg plaats rond de Roefeldag op 17 januari en 30 mei. EROV is momenteel op zoek naar de eigenaar/bedenker van dit concept, zodat EROV dit kan herlanceren.

Actieplan S3 D1.5 **Sensibilisering**

In samenwerking met JCI, het verkiezen van de jonge Oost-Vlaamse ondernemer van het jaar. Netwerkevent en communicatie.

Op 14 maart organiseerde JCI i.s.m. EROV de verkiezing van de jonge Oost-Vlaamse ondernemer van het jaar. Op het event waren meer dan 150 jonge ondernemers aanwezig. Gedeputeerde Leentje Grillaert, voorzitter van EROV, lichtte er het belang van jong ondernemerschap in de provincie toe.

Studerende of net gestarte ondernemers succesvol laten ondernemen.

Actieplan S3 D2.1 Platform Jong Ondernemerschap

Inrichten van twee activiteiten i.s.m. Syntra Midden-Vlaanderen voor de cluster van jonge Oost-Vlaamse ondernemers of mensen die een zaak willen opstarten. Als gedocumenteerde gesprekstafel en ontmoetingsplatform deze jonge ondernemers bij elkaar brengen om te leren van elkaar en van experts. Tegelijk deze ondernemers als rolmodel profileren naar de Oost-Vlamingen (in het bijzonder de Oost-Vlaamse leerlingen), cfr. S3 D1.2 en S3 D1.5.

EROV is een ontmoetingsplatform en gedocumenteerde gesprekstafel voor ondernemers en ondernemerschap in Oost-Vlaanderen en volgt hiermee op de voet de Oost-Vlaamse sociaal-economische ontwikkeling. Eén van de initiatieven die EROV in dit verband neemt is het **Platform Jonge Oost-Vlaamse ondernemers**.

Het Platform jonge Oost-Vlaamse ondernemers verenigt jonge Oost-Vlaamse ondernemers uit verschillende sectoren. EROV zet in op ervaringsuitwisseling tussen jong Oost-Vlaams ondernemerstalent, met inbreng van experts. Deze kruisbestuiving is grensoverschrijdend tussen diverse sectoren en actoren (bv. bedrijfswereld, middenstand, detailhandel, middenveld,...).

Op 21 februari sloegen EROV en Syntra Midden-Vlaanderen de handen in mekaar voor het seminarie 'Info-avond over de financieringsmix voor je onderneming'. Matthias Browaeys, zaakvoerder van Winwinner, gaf toelichting bij verschillende vormen van financiering: de winwinlening, de tax shelter en crowdfunding als aanvulling op of als alternatief voor de traditionele bancaire lening. Een oplossing, naast een banklening, kan zijn om een deel van je financiering te zoeken bij private investeerders. Om dit te stimuleren en te faciliteren heeft de overheid voor heel wat maatregelen gezorgd die jouw onderneming kunnen helpen om eenvoudiger en sneller het kapitaal op te halen dat je nodig hebt.

Op 28 november was er opnieuw een samenwerking met Syntra voor het seminarie 'Netwerken is een wachtwoord' met Dimitri Verhoye. In de Ghelamco Arena vernamen we alles over slim netwerken, waarbij je je comfortzone verlaat om te handelen vanuit je 'effort' zone. Zijn betoog was het resultaat van heel wat studiewerk en veldwerk rond dit thema, wat resulteerde in een netwerk-methodologie. Er waren 50 aanwezigen.

Actieplan S3 D2.2 Samenwerking met relevante actoren

Inhoudelijk samenwerken met de Oost-Vlaamse hogescholen en Universiteit Gent omtrent het ondersteunen en stimuleren van student-ondernemers, inclusief deelname aan begeleidende stuurgroepen.

EROV zetelt in de stuurgroep van het project Ondernemend Aalst, opgestart door de stad Aalst en de hogescholen HoGent en Odisee.

EROV maakt deel uit van de toetscommissie 'Handelswetenschappen' van de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Universiteit Gent. Op woensdag 23 mei werd hiervoor feedback aangeleverd.

PROJECT START EASY

EROV is projectpartner in START EASY, een initiatief dat gepromoot wordt door de Catalaanse regering in samenwerking met nationale, regionale en lokale autoriteiten en andere belanghebbenden uit alle hoeken van Europa. Naast België en Spanje zijn er ook partners uit Frankrijk, Italië, Litouwen, Letland en Polen. Het project heeft als algemene doelstelling de beste voorwaarden voor groei te creëren. Dit gebeurt door het verbeteren van de beleidsvorming en het aanbrengen van slimme tools die een gunstig startup klimaat mogelijk moeten maken voor aspirant-ondernemers. De concrete doelstelling is dus om de opstartactiviteiten en het concurrentievermogen van Europese bedrijven te stimuleren.

Door van elkaar te leren (peer reviews), het uitwisselen én integreren van *good practices* uit heel Europa (studiebezoeken, onderzoek en studies, enz.), en het ontwikkelen van gezamenlijke strategieën (workshops en andere evenementen), zal het project de gemeenschappelijke geïdentificeerde uitdagingen nastreven. Deze uitdagingen omvatten o.a.:

- Het moeilijke en kostbare proces achter de regels voor het oprichten van bedrijven, die ondernemersactiviteiten vaak ontmoedigen
- Het beperkte reactievermogen van het openbare besturen op de behoeften van deze nieuwe start-ups, waardoor het nodig is een inhaalslag te maken bij de digitalisering van openbare diensten, *once only principal* (OOP) voor registratie van bedrijfsgegevens, one-stop-shop (OSS) modellen, enz. .

In fase 1 van het project zijn tal van activiteiten gestructureerd om actieve interregionale uitwisseling en effectieve betrokkenheid van belanghebbenden te bevorderen voor gezamenlijke ontwikkeling van actieplannen. De plannen moeten verbeteringen in de geselecteerde beleidsinstrumenten bewerkstelligen en nieuwe en verbeterde openbare diensten en instrumenten opleveren die de toegang van nieuwe bedrijven tot de markt vergemakkelijken (nieuwe projecten ter ondersteuning van digitale diensten, OOP, OSS en administratieve vereenvoudiging in het algemeen zullen worden ondersteund). Ze moeten ook leiden tot beter bestuur, waarbij meerdere belanghebbenden worden betrokken bij het begrijpen, ontwikkelen en implementeren van beleid.

EROV was op 5 en 6 november aanwezig in Barcelona voor de kick-off meeting van het project. Daarnaast werden de relevante *good practices* voor Oost-Vlaanderen geïdentificeerd: Eureka, Mini-ondernemingen, de Unizo OSS, samenwerkingen met Hogent/ Ugent, VOKA bryo, ... De relevante topics voor Oost-Vlaanderen binnen dit project werden benoemd:

- het betrekken van de gemeenten bij het regionale bestuur
- onderzoek naar alternatieve financiering (crowdfunding, ...)
- bouwen van lerende netwerken voor startups
- positieve imago-vorming m.b.t. ondernemerschap: samenleving en onderwijs
- bureaucratie m.b.t. het opstarten van een onderneming

Samen met de projectpartners werd een gemeenschappelijk werkplan voor de komende jaren opgesteld. Voorts werden in 2019 met betrekking tot dit project vooral administratieve voorbereidingen getroffen.

4

DE PROMOTIE EN IMAGO-ONDERSTEUNING VAN OOST-VLAAMSE STREEKPRODUCTEN, ONDERSTEUNING EN PROFESSIONALISERING VAN STREEKPRODUCTEN

S4 STRATEGISCHE DOELSTELLING

Oost-Vlaamse streekproducenten werken succesvol en performant.

De Oost-Vlaamse streekproducten worden (h)erkend door de Oost-Vlamingen.

De Oost-Vlaamse streekproducten worden (h)erkend buiten de provinciegrenzen.

S4 D1 BELEIDSDOELSTELLING

Inrichten van een permanent promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten vanuit een integrale benadering.

Actieplan S4 D1.1 **Inrichten van een permanent promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten**

Verdere uitbouw van een promotiecentrum met ruimte voor: degustatie en etalage van de streekproducten.

In een PPS-constructie, met inbreng door de streekproducenten.

Met aandacht voor zowel de economische, als culturele en sociale factor.

Verdere uitrol van de webshop voor pakketten met streekproducten (online bestellen, online betalen en leveren). Verder inzetten op beleving (o.a. workshops).

Begeleiden van het proces richting restauratie van het gebouw (i.s.m. Stad Gent en de provinciale dienst Patrimonium).

VERDERE UITBOUW GROOT VLEESHUIS IN PPS-CONSTRUCTIE

De activiteiten van de vorige jaren worden voortgezet en verder uitgebouwd. Het Groot Vleeshuis is geopend alle dagen (behalve op maandag), telkens van 10 tot 18 uur. 's Avonds zijn eveneens activiteiten mogelijk (tegen betaling van zaalhuur), zoals recepties en wandel-buffetten.

Marketingacties 2019

De website www.grootvleeshuis.be is volledig vernieuwd en aangepast aan de huisstijl Lekker Oost-Vlaams. Er is ook een Engelse en Franse versie toegevoegd. Tevens staat op de site onze webwinkel, waarbij we een bestelling vanaf 75 euro gratis thuis leveren. De website wordt continu aangepast aan de activiteiten. Naast de website zijn we ook actief op Facebook. Social media zijn bij de promotie van streekproducten uiterst belangrijk en worden breder ingeschakeld. De belangrijkste acties krijgen ook opvolging via een AVS-spot.

Er werd ook in het gebouw voor vernieuwing gezorgd. Een infografiek geeft de volledige uitleg over de werking van het Promotiecentrum. Daarnaast is een rek met foto's en uitleg van alle producenten die er leveren. Aan de roosters werden vernieuwde product-banners bevestigd met uitleg in drie talen. Bij de inkom van het glazen gebouw staat een menu in het groot op de ramen en pictogrammen in de huisstijl Lekker Oost-Vlaams sieren de volledige glazen box. Tenslotte is de presentatie van pakketten in de winkel geactualiseerd. Het geheel werd gerealiseerd in samenwerking met bureau Exponanza uit Gent.

Promotie-activiteiten:

- In januari gingen de gebruikelijke **nieuwjaarsrecepties** door (Netwerk Ondernemen op 16/1 en Toerisme & Middenstand op 23/1).
- Op dinsdag 22 januari werden de **jenevercursisten** van de voorbije Jenevercursus in het Groot Vleeshuis geïntoneerd, waardoor zij behoren tot de grote groep van O'de Flander ambassadeurs.
- De periode 15 januari tot en 17 februari stond in het teken van **de Geutelingen**. De Geuteling is een traditioneel streekproduct uit de regio rond Elst en slechts te koop in de maanden januari en februari. Klanten konden de Geutelingen kopen in de winkel of ter plaatse nuttigen met een kop koffie. Deze actie werd gesmaakt bij de vele consumenten. Een warme opsteker in deze koude winterperiode.
- **Valentijn** stond dit jaar in het teken van peperkoek en chocolade. Het menu was dan aangepast aan de dag der verliefden. Een speciaal pakketje mocht ook niet ontbreken.
- Als producten in kijker hadden we in februari de cocktail Roomer tonic en **Myriam's mocktail**.
- Op donderdag 7 februari stond er een workshop met **Gentse Azalea** op het programma onder leiding van Chantale Van Damme (azaleakwekerij Dhaese).
- Gedurende de hele maand februari vierden we **happy hot hour**. Wie vanaf 14 uur een koffie bestelde kreeg er 1 koffie of 1 gebakje gratis bovenop!
- In maart konden we een nieuwe producent verwelkomen. Namelijk chocoladeproducent '**Klinge**' uit Evergem. Met nieuwe tabletten ('Chocolates from Heaven' en 'Balance suiker verlaagde chocolade') hebben we een gepaste aanvulling voor het reeds bestaande aanbod.
- Op 23 maart werd een **workshop BBQ** met streekproducten gegeven in samenwerking met de BBQ academy. Daarna mochten de deelnemers proeven van de zelf gemaakte recepten.
- Voor de jaarlijkse **secretaressedag** op 18 april werd een speciaal pakketje voorzien.
- Voor **Pasen** werden kinderen van 6 tot 12 jaar uitgenodigd voor een leuke workshop met Mies Valies. Knutselen was de boodschap!
- Op 3 mei lanceerde Lekker Oost-Vlaams de start in Het Groot Vleeshuis van een heuse culinaire wandeling door Gent genaamd '**Smakelijk Gent**'. Vanaf nu kan men het aangename aan het nuttige koppelen door te wandelen doorheen het centrum met 9 stopplaatsen (typische streekproducten) die elk een eigen en authentiek verhaal hebben.
- Op **Moederdag** (12 mei) was er een aangepast menu. Wie wou kon de partner nog extra verwennen met een streekproductenpakket, speciaal dit jaar ook voorzien van een bloemetje.
- Op **Vaderdag** (16 juni) was er een uitgebreid Oost-Vlaams buffet. Ter plekke werden ook eitjes, spek en geitenkaasjes klaargemaakt. Enkel Oost-Vlaamse streekproducten én een gratis glaasje Deus, Brut des Flandres bier voor de papa's! Kinderen tot 10 jaar zaten gratis mee aan tafel. Als extra werd een heerlijke frisko van de ijs-ster aangeboden. Het Groot vleeshuis zat afgeladen vol.
- De jaarlijkse **Gentse feesten** gingen door van 19/7 tot en met 28/7. De afkoeling in het Groot Vleeshuis was welkom gedurende enkele tropische dagen. Op de standen van Roomer met het gekende vlierbloesemaperitief en van stokerij Eenvoud konden de talrijke klanten en sympathisanten van een proevortje genieten of een heuse cocktail bestellen. De jaarlijkse hapjes en broodjes werden gesmaakt door het Gentse Feesten publiek.
- Na de Gentse Feesten volgen in augustus de **Patersholfeesten** (9-11 augustus). Kleinschaliger als event maar toch genieten we steeds op extra belangstelling omdat we de klanten trakteren op verschillende proeverijen.

- Bicobel met koekjes **Gentse kletsoppen** en vuile tallore waren in deze maand de producten in de kijker. Dit zorgde voor veel nostalgie onder het ouder publiek.
- Van donderdag 24 oktober tot en met zondag 27 oktober werd een tentoonstelling opgezet door VLAM rond '**Meesterlyck Ham**'. Naast info waren er ook hapjes met Meesterlyck Ham producten en kon men ook een biercocktail proeven.
- Voor november hadden we La Confiance gevraagd om zelf hun assortiment bio-speculoos voor te stellen aan het publiek. De **speculoos** verkocht heel goed en iedereen was uiterst tevreden na het degustatieweekend.
- Tijdens de week van de smaak 16-24 november was het thema '**smaken en geuren**'. In het Groot Vleeshuis werden speciaal daarvoor drie verschillende purees aangeboden, op basis van drie verschillende groenten en kleuren. Smaak en kunst verenigd dus.
Tien kaasbollen (dummy's) en één chocoladesculptuur werden speciaal voor deze week door kunstenaars versierd en geveild ten voordele van de Voedselbanken.
- Balerdon mocht zijn **chocolade neuzen** en pralines verkopen tijdens de eindejaarsperiode op een aparte stand. Een ideaal moment voor de klanten om een geschikt eindejaarscadeau te kiezen. Ook in het Groot Vleeshuis liep de eindejaarsverkoop van de geschenkpakketten uitstekend.

Actieplan S4 D1.2 **Aandacht voor integrale benadering**

Onderzoek opportuniteiten voor samenwerking.

Verderzetting initiatief project Gentse azalea in het Groot Vleeshuis. Ruimte in het promotiecentrum voor markante Oost-Vlaamse sectoren, zoals de sierteelt- en textielsector.

Het Promotiecentrum beschikbaar stellen voor culturele activiteiten (bijv. tentoonstellingen).

Samenwerking met de sociale economie i.k.v. sociale tewerkstelling (brugproject).

OPPORTUNITEITEN VOOR SAMENWERKING

Gentse azalea

De Gentse azalea, een Europees erkend streekproduct, kan in een hedendaags interieur schitterende accenten leggen. Het komt er op aan om ook de consument - en dan vooral de jongere consument - hiervan te overtuigen. Omdat voorbeelden inspireren, nam EROV het initiatief om dit Oost-Vlaams streekproduct permanent in de schijnwerpers te zetten in het Groot Vleeshuis, Promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten.

Een nieuwe protocolovereenkomst voor de periode 2019-2024 werd getekend waarbij de Oost-Vlaamse sierteelt en de Gentse azalea in het Groot Vleeshuis op permanente wijze verder worden voorgesteld. Samen met EROV zetten vijf organisaties uit de sierteeltsector mee hun schouders onder deze vernieuwde langlopende promotieactie: AVBS, VLAM, Floraliën, Vereniging azaleatellers en PAK (project azalea kwaliteit). De stand wordt in het teken gezet van de plant van de maand die VLAM opgeeft, naast de permanente opstelling van de Gentse azalea. De stand krijgt nog steeds enorm veel bijval, zowel van de bezoekers als uit de sector.

In februari nam het Groot Vleeshuis ook deel aan een grootscheepse campagne van VLAM rond de Gentse azalea in de horeca. EROV maakt ook deel uit van de werkgroep Gentse azalea geleid door VLAM en nam deel aan de vergadering op 24 april en 4 september in PCS te Destelbergen.

Cultureel

Het Groot Vleeshuis biedt door zijn centrale ligging en prachtig middeleeuws kader een uniek platform voor een cultureel programma. De locatie wordt gratis aangeboden en staat vermeld als tentoonstellingsruimte op de website 'Kunst Werkt'. Op deze manier kunnen kunstenaars hun werk gratis aan een breed publiek voorstellen. Er wordt steeds een overeenkomst met de kunstenaar opgemaakt.

Tentoonstellingen 2019:

- SiKuFoto (*de fotoclub van vzw Vriendenkring Sidmar*), van 04/01 tot 13/01/2019. Een fotocollectie voor het groot publiek.
- Bert Potvliege van 12/03 tem 24/03, fotoreportage van het leven in bejaardenhuizen. Het leven van bejaarden in bejaardenhuizen wordt op een serene manier weergegeven via een fototentoonstelling.
- Het Gents Openluchtatelier met schilderijen en werken van verschillende kunstenaars. Van zaterdag 6 april '19 tot en met zondag 14 april '19. De opening van het Gents Openluchtatelier op de Groentenmarkt te Gent gebeurt traditioneel met een tentoonstelling door de artiesten van het atelier in het Groot Vleeshuis. Het is een mix van schilderijen, tekeningen en beeldhouwwerken. Daarna stellen de kunstenaars hun werken elke zondag voor op de Groentenmarkt
- Kunstzomer 2019 - volledige maand juni 2019. Ingericht door vzw Toerisme Leiestreek i.s.m. Rudy Vander Ween op 3 locaties in Gent (Bourgoyen, Galerij in Drongen en Groot Vleeshuis). De stad Gent zorgde voor een openingsreceptie en flyers/brochures in het Groot Vleeshuis. De vzw Toerisme Leiestreek had een mooi kunstzomer project in petto voor de volledige maand juni. Op 3 verschillende locaties (Bourgoyen, Galerij in Drongen en het Groot Vleeshuis) werden schilderijen en beelden tentoongesteld. Via een fietslus konden de belangstellenden een cultureel parcours afleggen.
- De panelen van Lekker Oost-Vlaams (14 panelen over streekproducten) werden opgehangen op vrije momenten gedurende het eerste semester.
- Van 24-27 oktober was er een speciale tentoonstelling over 'Meesterlyck ham'. Een pop-up museum op initiatief van VLAM waar alle geheimen van onze Belgische ham konden ontdekt en geproefd worden .
- De tentoonstellingen in de tweede helft van het jaar werden afgebouwd omdat we een volledige aanpassing realiseerden betreffende visibiliteit van producenten en producten. Een communicatiebureau (Exponanza) zorgde voor een volledige remake van onze info over Oost-Vlaamse streekproducten naar klanten toe. Daardoor zijn de 14 dragende roosters weggenomen en vervangen door permanente panelen met info over het Groot Vleeshuis in drie talen. Gezien deze ingreep konden we nog enkel de plaats aan de passerelle voorbehouden voor kunstenaars.

Sociaal: samenwerking Compaan/vzw Kras/andere (too good to go)

Er werd dit jaar geen brugproject in het Groot Vleeshuis gerealiseerd.

Met vzw Kras is een samenwerking gestart vanaf het najaar. Elk kwartaal wordt een ontbijt aangeboden voor een groep van max. 20 personen die door de vzw zelf worden uitgenodigd. Een eerste ontbijt vond plaats op 17 november. Een geslaagde samenwerking die op veel bijval kon rekenen bij deze specifieke doelgroep.

Dit jaar werd door het Groot Vleeshuis ingestapt in het project 'Too good to go'. Dit betekent dat dagelijks maaltijden aan heel lage prijs kunnen opgehaald worden, gemaakt met producten die anders niet meer gebruikt zouden worden. De dagelijkse bestellingen (men heeft hiervoor de app nodig) tonen het grote succes van deze formule om voedselverspilling tegen te gaan.

Promotie van de Oost-Vlaamse streekproducten als gekend uithangbord/merk onder de koepel 'Lekker Oost-Vlaams'.

Actieplan S4 D2.1 Promotie van de Oost-Vlaamse streekproducten door samenwerking met publieksgerichte activiteiten

Aangaan van partnerschappen, ruilovereenkomsten ter promotie van Oost-Vlaamse streekproducten onder de noemer Lekker Oost-Vlaams bij publieksgerichte activiteiten.

Verderzetting huidige samenwerkingsverbanden (bv. Jaarbeurs Gent - 26ste deelname, Zesdaagse Gent, Week van de Smaak, Horeca Expo) en mogelijke opstart nieuwe samenwerking.

Organisatie van (of deelname aan) twee Lekker Oost-Vlaamse markten met streek- en hoeveproducten.

Samenwerking met de provincie Zeeland (NL) i.k.v. een Euregio Transnationaal Leaderproject 'Bourgondische bureu' ter onderlinge promotie van de streekproducten.

Ondersteuning van het initiatief 'week van de korte keten', met diverse publieksgerichte activiteiten.

Markten streekproducten

Op zaterdag 27 april ging de vijfde editie van de **streekproductenmarkt Lekker Oost-Vlaams** door. Zoals de vorige edities vond deze plaats op de Groentenmarkt, hartje Gent, pal voor het Groot Vleeshuis. Twaalf streek- en hoeveproducenten uit verschillende regio's van Oost-Vlaanderen herschiepen deze markt tot een plaats waar men kon proeven en genieten van Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducten. Volgende producenten schreven in: Bakkerij Nevens Pascal (Geraardsbergse mattentaarten); Roomer (vlierbloesemaperitief); Azaleakwekerij Geert De Waele (Gentse azalea); Brouwerij L'arogante (streekbier); Du Barry (chocolade); De 6 helmen (streekbier); Gruut (streekbier); La Confiance (speculoos); De vuurtoren (artisanale kroketten); De Draak (koffie); De Klok (advocaat en chocolade); Saeftingher présalé (hamburgers). Een dj zorgde voor de nodige muzikale ambiance. De markt liep samen met de Gentse ambachtenmarkt.

In het najaar namen we met geïnteresseerde streek- en hoeveproducenten deel aan de **Jaarbeurs in Gent**. Met een andere locatie in Flanders Expo (enkel hal 1) en een nieuwe Lekker Oost-Vlaams stand hebben 15 deelnemende producenten zelf de bezoekers laten proeven van al wat Oost-Vlaanderen te bieden heeft. Het betreft: Pascal Nevens (Geraardsbergse mattentaarten); Bijenhuis Lekens (honing); RELeaSe Tea (thee); brouwerij Van Steenberge (streekbieren); O'de Flander (graanjenever); L' Arogante (streekbieren); Acker & Go Distillery (distillaten); Larmuseau (sneeuwballen); Gruut (streekbieren); Breydel (vleeswaren); Balerdon (chocolade neuzen); Kortenboshoeve (zuivel); Straalbronnen (water en limonade); Roomer (vlierbloesem aperitief); Hoorens (koffie).

Van vrijdag 11 tot en met zondag 13 oktober vonden traditiegetrouw de **Tuindagen in Beervelde** plaats. Deze editie stonden de tuindagen volledig in het teken van Gent. Niet alleen de Gentse sierteelt werd in de kijker gezet; een Gents paviljoen met tal van streekproducten werd opgetrokken. Gedurende het hele weekend kon men zich verlekken aan een lokaal streekbiertje, koffie of Gentse kaas.

Ook **Houtem Jaarmarkt** is elk jaar een vaste afspraak in de agenda. Dit jaar koos de organisatie voor de streekproducten uit de Vlaamse Ardennen. De centrale themacent op het Marktplein was volledig gevuld met lokale en artisanale lekkernijen uit Zuid-Oost-Vlaanderen.

Samenwerkingsverbanden

Verskillende activiteiten werden samen met Lekker Oost-Vlaams gepromoot:

- Op 21 april werden in kader van de **Gulden Eifeesten** geschenkmanden aangeboden voor de verkiezing van de Eikonigin en de Eierboer.
- Het zorgcentrum Lemberge nam opnieuw deel aan de actie **Levensloop** die doorging op de Blaarmeersen op 27 en 28 april. Om geld in te zamelen, werd een paasbrunch georganiseerd in de cafetaria van het zorgcentrum op maandag 22 april (paasmaandag). Hiervoor werd ondersteuning verleend in de vorm van streekproducten zoals mattentaartjes, ham, fruitsap, peperkoek, confituur, kaas en mosterd. Een geslaagde samenwerking.
- Op 7 juli was er een samenwerking met de **bloemenmarkt Kouter** te Gent waar enkele streekproducten werden gepromoot.
- Met de **Z6sdaagse Vlaanderen-Gent** (12 tem 17 november in het Kuipke) is er een samenwerking ter promotie van Lekker Oost-Vlaams. Er werd samengewerkt met de firma Grega (Superanoham) uit Buggenhout en de Gentse azalea werd in de VIP-ruimte gepromoot. Ook de boeketten voor de winnaars zijn gemaakt met Oost-Vlaamse snijbloemen. Er is jaarlijks een grote prijs EROV/Lekker Oost-Vlaams, ditmaal op woensdagavond 13 november.
- Van 18 t.e.m. 21 september 2019 organiseerde de vakgroep Criminologie van de Universiteit Gent een **internationale conferentie** voor de 'European Society of Criminology' (ESC). Alle 1500 deelnemers ontvingen een bon voor een gratis degustatie van een streekbier in het Groot Vleeshuis. Een minderheid maakte hiervan gebruik.
- Op 12 december werd i.s.m. **Abstrkt vzw** een benefietavond georganiseerd in het Groot Vleeshuis. De opbrengst ging naar een Kerstavond-actie voor daklozen.

EROV zit op geregelde tijdstippen samen met de dienst Landbouw en Platteland van de provincie Oost-Vlaanderen, alsook met het plattelandscentrum Meetjesland.

Week van de korte keten

Tijdens de Week van de Korte Keten van 4 tot en met 12 mei 2019 kon de consument in heel Vlaanderen kennis maken met de korte keten. Verschillende organisaties en producenten heten hen welkom op hun activiteiten waarbij ze lokale producten in de schijnwerpers plaatsen.

Korte keten is een manier van verkopen waarbij er een rechtstreekse band is tussen producent en consument. Op die manier kan de producent zijn prijs, de productiemethode en het aanbod zelf bepalen. Met zo'n transparant systeem is hij niet enkel een ambassadeur voor zijn product maar voor de hele korte keten. Als consument krijg je in ruil verse en kwaliteitsvolle producten. Zonder veel voedselkilometers of verpakkingsafval. Bovendien ondersteunt men de lokale economie.

EROV organiseerde enkele activiteiten tijdens de Week van de korte keten in Oost-Vlaanderen:

- Op zondag 5 mei verleenden we onze medewerking aan de Knipoogdag van vtbKultuur door middel van een tasting en voordracht over de streek en zijn producten in de Vlaamse Ardennen. Locatie was de gevangenis van Oudenaarde waar er een samenwerking mogelijk was tussen gedetineerden en een beperkt aantal externen.
- Op maandag 6 mei gaven we een toelichting over de werking van Lekker Oost-Vlaams bij de film 'wat hebben we verdiend vandaag', een documentaire over de hindernissen en vragen waar 6 Oost-Vlaamse landbouwbedrijven elke dag mee geconfronteerd worden.

- Dinsdag 7 mei werd in het personeelsrestaurant van de provincie een menu voorgeschoteld met Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducten. Hiervoor werd samengewerkt met het Groot Vleeshuis en enkele Lekker Oost-Vlaamse producenten.
- Op vrijdag 10 mei kon het personeel dan weer een picknick bestellen die uitsluitend bestond uit Wase streekproducten. Hiervoor werkten we samen met de streekproductencoöperatie Smaak van Waas.

Boergondische bureu

EROV overlegde enkele malen met EGTS Linieland van Waas en Hulst en nog enkele andere partners met als bedoeling een nieuw project te starten op 1 oktober 2019 die de streekproducenten in het Waasland en regio Hulst samenbrengt. Vooreerst willen we een database opstellen met producenten om grensoverschrijdend kennis uit te wisselen en zaken te doen. Ook de organisatie van grensoverschrijdende samenwerkingen op evenementen en arrangementen gericht naar hoefvetoerisme zijn een deel van dit project. Op vrijdag 13 december kwamen alle projectpartners en belanghebbenden samen op een eerste bijeenkomst van Boergondische Buren. De eerste krijtlijnen werden uitgetekend en de officiële kick-off werd voorbereid.

Promotie

De provincie Oost-Vlaanderen organiseerde voor de eerste maal op 5 februari een infomarkt met als thema: 'Hoe zet de land- en tuinbouw in op de toekomst'. Het doel is om land- en tuinbouwers alsook leerkrachten te informeren over inkomens- en activiteitenverbreding via diversificatie in de landbouw. Lekker Oost-Vlaams was aanwezig met informatie om de aanwezigen hierin te ondersteunen.

Op 25 februari verzamelden 200 toeristische aanbieders uit de Vlaamse Ardennen in het PAM Ename voor een opleiding. Lekker Oost-Vlaams stelde hierop zijn werking voor. Daarbij aansluitend vond op 20 maart de opening plaats van het toeristisch seizoen. Tijdens dit netwerkevent werd promotie gevoerd voor het gebruik van de Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducten en werden nuttige contacten gelegd.

Toerisme Oost-Vlaanderen verzamelde op 2 december alle toeristische aanbieders en partners in Flanders Expo in Gent voor een inspiratiedag. Lekker Oost-Vlaams stelde in verschillende workshops de werking voor met een gedetailleerde beschrijving van het ambassadeurschap Lekker Oost-Vlaams.

Actieplan S4 D2.2 Oost-Vlaamse streekproducten als toeristische, lokale troef uitspelen

In nauwe samenwerking met de Diensten Toerisme en Communicatie van de Provincie Oost-Vlaanderen en de lokale diensten toerisme: streekproducten als typerend voor Oost-Vlaanderen promoten.

- *Up-to-date houden van de website 'Lekker Oost-Vlaams' die alle Oost-Vlaamse hoeve- en streekproducten bundelt (meer dan 200 aangemelde producenten).*
- *Realisatie van promotiemateriaal dat groot publiek informeert en sensibiliseert over de troeven uit eigen streek.*
- *Promotie rond de streekproductenwandeling door Gent, startend in het Groot Vleeshuis*
- *Stimuleren van producenten om hun deuren te openen voor toeristen. Opmaak van een inventaris en communicatieplan i.s.m. Toerisme Oost-Vlaanderen.*
- *Ondersteunen van initiatieven o.l.v. Toerisme Oost-Vlaanderen zoals ESF-project Waas & Dender en infobeurs groepsuitstappen.*
- *Inzetten op foodbloggers om de streekproducten te promoten.*
- *Samenbrengen van de diverse stakeholders in een stuurgroep Lekker Oost-Vlaams.*
- *Organisatie van een open deur: toer Lekker Oost-Vlaams, met minstens 5.000 bezoekers.*

OOST-VLAAMSE STREEKPRODUCTEN ALS TYPEREND VOOR DE PROVINCIE: LEKKER OOST-VLAAMS

Lekker Oost-Vlaams is een platform dat aan de consument een globaal overzicht geeft van alle streek- en hoeveproducten in onze provincie.

Promotie voeren voor de Lekker Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducten is één van de vier pijlers binnen Lekker Oost-Vlaams. Via sociale media, facebook en twitter trachten we de consument te bereiken. Ook via **nieuwsbrieven** willen we zoveel mogelijk mensen bereiken.

Naast deze kanalen beschikken we ook over de website www.lekkerootvlaams.be. Een constante update van de **website** is noodzakelijk, zodat de consument over de gepaste informatie beschikt. Ook foto's, informatie, nieuwe producenten die zich aanmelden, ... dienen snel aangepast te worden. Er worden nu 220 producenten vermeld. We bekeken waar er nog mogelijkheid is om uit te breiden en waar de hiaten zitten. Zo werden er enkele functies toegevoegd (bv. pagina per gemeente met lokale streekproducten) of aangepast. Op die manier kunnen we onze doelstellingen en acties breed communiceren naar een groot publiek.

Om de vele promotionele acties te ondersteunen werden postkaartjes en pijlen bijgekocht. Deze zijn ook ter beschikking voor producenten/verenigingen die een actie inrichten. Producenten kunnen eveneens het jaar rond bijkomend **promotiemateriaal** aanvragen.

De **stuurgroep** Lekker Oost-Vlaams kwam bij elkaar op dinsdag 12 maart en donderdag 7 november 2019. Met de belangrijkste stakeholders (Boerenbond, Toerisme Oost-Vlaanderen, ABS, Ugent, horeca Oost-Vlaanderen, Landelijke Gilden, ...) werd een stand van zaken overlopen en wierpen we een blik op de toekomst. Aanvullingen en ideeën door de stuurgroepleden worden meegenomen met de geplande activiteiten.

Op zaterdag 23 februari organiseerde Toerisme Oost-Vlaanderen in Deinze haar 17de **Infodag groepen**. Heel wat standhouders presenteerden er hun groepsaanbod aan ± 550 groepsverantwoordelijken uit Vlaanderen. De streekproducenten, zo'n 20-tal, die tevens een aanbod hadden voor groepen, vormden samen een markt en terras waarbij de deelnemers aan de beurs de gelegenheid kregen om iets te drinken, te eten of te kopen.

In 2018-2019 werd een wandeling uitgewerkt onder de titel '**Smakelijk Gent**'. Hierbij werden 9 hotspots voor streekproducten in het centrum van Gent verbonden via een mooie wandelkaart. Vertrek is aan het Groot Vleeshuis en eindpunt is in het Dreupelkot. Elke deelnemer kan op eigen tempo en interesse de wandeling maken en de streekproducten ontdekken. In een houder zijn kaartjes in het Nederlands en Engels gepresenteerd bij de verschillende deelnemers. De officiële opening van de wandeling vond plaats op 3 mei in het Groot Vleeshuis. Een herdruk van de folders toont aan dat ze door de toeristen/wandelaars fel gegeerd is. In 2020 wordt de wandeling uitgebreid met een app die de belevingswaarde nog moet verhogen.

Voor de vierde keer organiseerde EROV een **Toer Lekker Oost-Vlaams**, waarbij dit jaar 25 streek- en hoeveproducenten hun deuren openden voor het grote publiek. De Toer Lekker Oost-Vlaams vond traditiegetrouw plaats op de laatste zondag van augustus, meerbepaald 25 augustus 2019. Een brede promotiecampagne (kranten, televisie, radio, online) ging hiermee gepaard. Toerisme Oost-Vlaanderen werkte acht fietslussen uit tussen de deelnemende producenten. De start van de Toer Lekker Oost-Vlaams 2019 werd gegeven bij De Zuivelarij in Berlare, waar partners kennis konden maken met de Toer, het bedrijf Berloumi en zijn specialiteiten.

Actieplan S4 D2.3 Via aandacht voor de lokale streekproducten uit de subregio's, het bewustzijn rond Oost-Vlaamse streekproducten vergroten

Specifieke aandacht voor regiogebonden streekproducten als onderdeel van de Oost-Vlaamse streekproducten. Ondersteuning en samenwerking met de coöperaties Vlapas (Vlaamse Ardennen), Mmm...eetjesland en Smaak van Waas (i.s.m. Plattelandscentrum Meetjesland).

Organiseren van sensibiliserende campagnes teruggrijpend naar de sterke lokale wortels van de streekproducten: haalbaarheidsonderzoek naar brede campagne (mogelijk i.s.m. Radio 2).

Oost-Vlaamse gemeentebesturen sensibiliseren om met streekproducten te werken i.k.v. Fairtrade-gemeente (korte keten).

ACTIVITEITEN REGIO'S

Via verschillende activiteiten tracht EROV de aandacht voor lokale streekproducten te vergroten.

Vlaamse Ardennen

Op het infomoment van Leader Vlaamse Ardennen van 14 februari in Ronse bekeken we de vragen en mogelijkheden tot samenwerking ter versterking van de Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducten. Op 19 maart 2019 organiseerde horeca Vlaamse Ardennen een netwerkevent. Streek- en hoeveproducenten uit de Vlaamse Ardennen stelden hun bedrijf en producten voor aan ongeveer 250 horeca-ondernemers uit de Vlaamse Ardennen. Op zondag 5 mei verleenden we onze medewerking aan de Knipoogdag van vtbKultuur door middel van een tasting en voordracht over de streek en zijn producten in de Vlaamse Ardennen (cfr. supra). Bezoekers en deelnemers aan deze infodag konden doorheen de hele dag genieten van de streekproducten van Vlapas.

Samen met Leader Vlaamse Ardennen en Leader Pajottenland+ werkten we een uitwisseling uit tussen deze twee gebieden. Stakeholders uit Pajottenland+ maakten op 4 november gedurende een hele dag kennis met het uitgebreide aanbod in de Vlaamse Ardennen. Er stonden enkele bezoeken gepland bij streekproducenten en twee ambassadeurs van Lekker Oost-Vlaams.

Waasland

Samen met horeca Waasland organiseerden we op 4 februari 2019 een event voor de Wase horeca. Streekproducenten uit het Waasland konden hun bedrijf en product(en) voorstellen aan ongeveer 200 horeca-ondernemers uit het Waasland. Een tiental producenten, samen met de coöperatie Smaak van Waas, tekenden present en lieten de aanwezigen kennis maken met en proeven van hun aanbod aan lekkers.

Gelijkaardig aan de Vlaamse Ardennen, vond in Sint-Gillis-Waas op 18 februari een infomoment van Leader Waasland plaats. Ook hier bekeken we de vragen en mogelijkheden tot samenwerking ter versterking van de Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducten.

Scheldeland

In samenwerking met Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, dienst Landbouw en Platteland van de provincie en 4 gemeenten uit de Denderstreek (Erpe-Mere, Herzele, Oosterzele en Sint-Lievens-Houtem) maakten we een infomapje aan. Dit in de huisstijl van Lekker Oost-Vlaams met informatie over lokale producten en de korte keten waarin aparte fiches over lokale producenten verzameld kunnen worden. Elke producent uit 1 van deze 4 gemeenten heeft een aparte infofiche waarop hun contactgegevens vermeld staan. Doel is om de (nieuwe) inwoners kennis te laten maken met de lokale producenten zodat ze ook overgaan tot aankopen bij hen. Op een toeristisch (pers)evenement in De Wattenfabriek in Herzele op 26 september werden deze mapjes en de infofiches voorgesteld en via enkele toeristische evenementen in de 4 gemeenten verspreid. Ook in Oosterzele stelden we deze actie voor aan toeristische aanbieders en pers op 14 november in de bibliotheek.

Gent

Om de vinger aan de pols te houden zetelt EROV sinds 2019 in de Voedselraad van Gent. Sinds 2013 heeft Gent een voedselstrategie, Gent en Garde genaamd, die streeft naar een duurzamer voedselsysteem voor de stad. De voedselstrategie heeft 5 grote doelstellingen en realiseert deze samen met betrokken actoren, waaronder EROV.

Op 28 mei vond de eerste, nieuw samengestelde, voedselraad plaats; op 22 oktober volgde een tweede. Daarnaast waren er nog diverse bijeenkomsten in werkgroepen. Op 15 oktober vond de jurering van Gentse projecten plaats, op 12 november zetelden we in een werkgroep die het onderwerp lokale producenten onder de loep nam en op 29 november hielden we een brainstorm over de toekomst van de Voedselraad.

Actieplan S4 D2.4 Vlaamse en Europese erkenning van Oost-Vlaamse streekproducten ondersteunen

EROV ondersteunt Oost-Vlaamse ondernemingen in het behalen van een Vlaamse of Europese erkenning als streekproduct: begeleiden van minstens 5 nieuwe dossiers.

VLAM LABEL

De vergaderingen van de sectorgroep Streekproducten, waarin EROV zetelt, vonden plaats op 12 februari, 23 april, 17 september en 26 november. Vandaag zijn reeds 229 producten als Vlaams streekproduct erkend, waarvan 72 Oost-Vlaamse (dit is meer dan 30%). EROV zorgt voor de begeleiding van de Oost-Vlaamse dossiers. Er werden in 2019 drie dossiers goedgekeurd: Oost-Vlaamse graanjenever van stokerij Eenvoud uit Zelzate, Belgische paardenkop pralines van chocolatier Tony Boeckeaert uit Zulte en de Oost-Vlaamse lekstok van Confiserie Thijs uit Sint-Niklaas.

Er zijn ook negen Europese erkenningen, met voor Oost-Vlaanderen de Geraardsbergse mattentaart, de Oost-Vlaamse graanjenever O'de Flander en de Gentse azalea en Vlaamse laurier met een beschermde geografische aanduiding.

Op 14 mei ging de jaarvergadering van de vzw Vlaamse streekproducten door samen met alle licentiehouders in Aalst rond het thema 'Aan tafel met Bruegel: de vlaai van toen, het recept van nu'.

Actieplan S4 D2.5 Inzet op relatie 'gezond, lokaal en lekker' bij Oost-Vlaamse jongeren ter stimulering van de Oost-Vlaamse lokale economie

Realisatie van een 'Smaakspel' voor leerlingen uit het lager onderwijs. Het Smaakspel brengt jongeren (10-12 jarigen) in contact met streekproducenten met sensibilisering rond gezonde en lokale voeding als finaliteit en tegelijk aandacht voor blijvende innovatie bij de producenten. In afstemming en samenwerking met de dienst Landbouw en Platteland.

Om kinderen en jongeren te sensibiliseren voor streek- en hoeveproducten, richtte EROV smaakklassen in. Deze driedaagse schooluitstap staat in het teken van gezonde, smaakvolle en streekgebonden voeding. Smaakklassen dragen ertoe bij dat kinderen thuis meer willen koken, dat ze meer openstaan om te proeven en meer aandacht hebben voor gezonde streekgebonden voeding. Het inrichten van een smaakklas vraagt veel tijd, energie en financiële middelen. Daarom willen we dit concept hervormen naar een, makkelijker te hanteren, smaakbox of smaakspel. In het voorjaar van 2019 troffen we hiervoor reeds de eerste

voorbereidingen. Op 17 januari hadden we een overleg met dienst Landbouw en Platteland van de provincie en op 26 maart organiseerde de provincie een inspiratienamiddag 'boost je klas' waarbij nagegaan werd hoe het smaakspel kan ingebed worden in de provinciale werking naar scholen toe. De ontwikkeling van de smaakbox wordt gerealiseerd in 2020.

S4 D3 BELEIDSDOELSTELLING

Oost-Vlaamse organisaties/burgers rechtstreeks aanzetten tot het gebruik van Oost-Vlaamse streekproducten.

Actieplan S4 D3.1 Reglement ter promotie van Oost-Vlaamse streekproducten

Het 'Reglement betreffende de subsidiëring van initiatieven met betrekking tot de promotie van Oost-Vlaamse streekproducten', goedgekeurd door de provincieraad op 14 december 2011, blijvend bekendmaken. Begeleiden van minstens 10 dossiers.

Met het Provinciaal Reglement met betrekking tot de subsidiëring van initiatieven voor de promotie van Oost-Vlaamse streekproducten steunt de provincie Oost-Vlaanderen verenigingen die op evenementen de Oost-Vlaamse streekproducten promoten. Voor 2019 ontving EROV achttien aanvragen voor betoelaging. Vijf dossiers daarvan werden doorgeschoven naar 2020. Dit resulteerde in 15 ontvankelijke dossiers. We hebben een verdeelsleutel moeten toepassen (10000/14504) omdat de betoelaging van 10.000 euro ruim overschreden werd.

Actieplan S4 D3.2 Stimuleren van het gebruik van streekproducten in de horeca en bij traiteurs

Uitreiken van een ambassadeurschap voor horecazaken die zich inzetten voor het gebruik van streekproducten in hun zaak. Verdere bekendmaking van het reglement hiertoe onder de vlag 'Lekker Oost-Vlaams'. Aanwezigheid op Horeca Expo. Stimuleren van het gebruik van streekproducten bij de hotelscholen en Syntra Midden-Vlaanderen (bv. wedstrijdformule).

Chef-koks in contact brengen met streekproducenten, o.a. via de Horeca federatie.

Onderzoek naar een initiatief met sterrenkoks en foodbloggers, ter promotie van de streekproducten.

Ambassadeurs Lekker Oost-Vlaams

De stuurgroep Lekker Oost-Vlaams legde de criteria vast waaraan een zaak moet voldoen om als ambassadeur opgenomen te worden. Reglementen hiervoor werden in 2016 opgesteld. De terugkoppeling met en feedback van partners is essentieel. De bedoeling is om traiteurs, winkels, B&B's en horecazaken die met Oost-Vlaamse streekproducten werken, te promoten als ambassadeur Lekker Oost-Vlaams.

Op 15 mei werd de werking van Lekker Oost-Vlaams uitgebreid toegelicht op de infodag van logies van Toerisme Oost-Vlaanderen. De praktische do's en dont's kwamen veelvuldig aan bod. Een 50-tal logiesuitbaters, afkomstig uit de hele provincie, kon dit bekoren. Hieruit volgden drie uitbaters van een bed & breakfast die mogelijks ambassadeur Lekker Oost-Vlaams worden.

Foodbloggers

Foodbloggers hebben een grote invloed op de markt en de consument van vandaag. Door de overload aan informatie over voeding zijn er heel wat mensen die door de bomen het bos niet meer zien. Het is al lang niet

meer de 'omgekeerde voedingsdriehoek' die op vlak van advies als belangrijkste naar voor komt. Via social media heeft iedereen een makkelijke weg naar het grote publiek.

Ook EROV wil deze weg bewandelen en startte daarom een eerste test in de zomer van 2018 bij de tweede editie van de wijntoer en in de zomer van 2019 bij de Toer Lekker Oost-Vlaams. In 2019 startten we met de aanleg van een database. Begin 2020 werken we dit gedetailleerder uit.

S4 D4 BELEIDSDOELSTELLING

Inzetten op rechtstreekse distributie van streekproducten naar de consument. Focus op de 'korte keten'.

Actieplan S4 D4.1 **Distributie van streekproducent naar afnemers**

Inzetten op de korte keten waarbij producten van Oost-Vlaamse streek- en hoeveproducenten maximaal gebruikt worden in de lokale buurt, in onze Provincie. Uitvoering van het Europees project Reframe over de relatie tussen stad en het omliggend platteland.

Initiatieven zowel naar horeca (zie S4 D3.2) als naar grootkeukenkoks.

Tegelijk inzet op aanwezigheid van lokale producten in de Oost-Vlaamse detailhandel; met bijhorend overzicht voor de consument onder de vlag van Lekker Oost-Vlaams: erkennen van streekwinkels.

Stimuleren van de aanwezigheid van streekproducenten in grootwarenhuizen (aan correcte voorwaarden).

Continueren van het pop-up experiment met een foodtruck 'Lekker Oost-Vlaams' (promotie en verkoop streekproducten op publieksgerichte evenementen).

Onderzoek (i.s.m. diverse partners) naar de meest performante distributieketen.

PROJECT REFRAME

EROV is projectpartner in het Europees project REFRAME. Dit Interreg-project is een samenwerkingsverband tussen België, Nederland, Duitsland, Zweden en Denemarken met als doel nieuwe korte keten-initiatieven in de voedingssector uit te werken. Er worden regionale voedselketens uitgebouwd, waarbij producenten van streek- en hoeveproducten, verwerkers, distributeurs en grote consumenten met elkaar samenwerken. Dit betekent zoveel mogelijk producten in de regio produceren, meerwaarde creëren, verhandelen en consumeren. EROV werkt hiervoor samen met het Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt (PCG). In Roeselare zijn Katholieke Hogeschool Vives en Inagro de stuwende krachten achter dit project. Tweemaal per jaar komen alle projectpartners samen om de voortgang en de resultaten van het project te bespreken. Van 8 tot en met 10 mei vond de internationale Reframe conferentie plaats in Wesermarsch in Duitsland. Van 13 tot en met 15 november werd de internationale Reframe conferentie georganiseerd in Damme en Brugge.

Kmo's uit de voedingssector zoeken nieuwe afzetmarkten over de lands- en provinciegrenzen heen. EROV onderneemt acties om korte keten strategieën te ontwikkelen en zakelijke relaties tussen professionals in de landbouw- en voedingssector en retailers en distributeurs te bevorderen. Op 18 maart 2019 organiseerde EROV in het kader van het Europees Interreg project Lekker.Lokaal.Natuurlijk! (www.lekkerlokaalnatuurlijk.be) een grootse interregionale B2B-Smaakmarkt in Kortrijk Xpo. Maar liefst 103 producenten van streek- en hoeveproducten uit Oost- en West-Vlaanderen, Wallonië en Noord-Frankrijk namen deel aan de voedingsbeurs. Van biologische sappen, verfrissende streekbiertjes, traag geroosterde koffie tot kwalitatief hoevevlees en verse groenten en fruit. Chef-koks, grossisten, distributeurs, horeca-uitbaters en retailers ontdekten het boeiende verhaal achter de unieke producten. De B2B-Smaakmarkt is zeker voor herhaling vatbaar. De standhouders registreerden 962 nieuwe contacten en evalueerden hun deelname als zeer positief. De voorbereidingen voor een nieuwe B2B Smaakmarkt op 30 maart 2020 in de Ghelamco Arena in Gent werden reeds getroffen.

EROV, Buurtsuper en het Innovatiesteunpunt brachten op 7 oktober voedingsbedrijven en zelfstandige supermarkt uitbaters samen op een 'Meet the buyer B2B-event' bij Kruiden Claus in Kruishoutem. Meer dan 20 Oost-Vlaamse producenten van streek- en hoeveproducten ontmoetten heel wat zelfstandige supermarkt uitbaters. Lokale supermarkten hebben interesse om hun assortiment uit te breiden met biologische sappen, verfrissende streekbiertjes, traag geroosterde koffie tot kwalitatief hoevevlees en verse zuivel. Op die manier spelen ze in op de toenemende vraag naar streek- en hoeveproducten en kunnen ze zich beter onderscheiden van hun concurrenten. Door een rechtstreeks contact met de producent, ontdekt de zelfstandige supermarkt uitbater of retailer het boeiende verhaal achter de unieke producten. Bovendien, maakt een lokale samenwerking de keten korter, wat opnieuw goed is voor het milieu.

GROOTKEUKENS

Op dinsdag 19 november 2019 organiseerde de Vereniging van Vlaamse Grootkeukenkoks (VVG) de wedstrijd 'beste grootkeukenkok van België 2019-2020'. In deze wedstrijd nemen 5 chefs uit de gemeenschapsrestaurantie het tegen elkaar op. Lekker Oost-Vlaams was lid van de tafeljury. De wedstrijd verloopt volgens een vooropgesteld thema. De opdracht is een eigen creatie van een 'feestmenu' voor gemeenschapskeuken met 3 gangen, en dat met volgende basisingrediënten: voorgerecht op basis van wijting, het hoofdgerecht moet een warme bereiding met varkensvlees zijn en het nagerecht dient gebaseerd te zijn op sabayon. Een keukenjury beoordeelde de kookactiviteiten en de gerechten technisch vlak. Een tafeljury, bestaande uit personaliteiten en genodigden uit de grootkeukensector, beoordeelde de gerechten op vlak van smaak, presentatie, authenticiteit enz.

Op 3 december organiseerde FoodWin, i.s.m. VDK Bank, een inspiratiedag over 'voedselverspilling in grootkeukens'. In grootkeukens gaat gemiddeld 20-40% voedsel verloren. De kost van 1 ton voedselverlies in grootkeukens varieert van 1500 tot 2500 euro. De kosten van voedselverspilling in grootkeukens lopen bijgevolg hoog op. Een groot deel van deze verspilling kan vermeden worden; zo wordt er geld bespaard én verlaag je de ecologische voetafdruk. De inspiratiesessie gaf ons inzicht in het correct meten van deze verspilling tot het implementeren van de meest impactvolle en haalbare acties.

GROOTWARENHUIZEN

Met Delhaize was er een bespreking op 6 december 2018 in Asse ter voorbereiding van een infoavond. Bedoeling is dat producenten Lekker Oost-Vlaams die door Delhaize geselecteerd werden, informatie krijgen hoe er met lokale Delhaize winkels (AD Delhaize) kan samengewerkt worden. De voorziene infoavond, die zou doorgaan in het voorjaar van 2019, kwam er helaas niet. Wegens interne herstructurering bij Delhaize waardoor het departement, dat zich focust op streekproducten, zou ophouden te bestaan, konden we deze infoavond helaas niet inrichten.

Samen met de uitbater van de Carrefour market Lede was er een bespreking om als pilootproject, Lekker Oost-Vlaams te visualiseren in de winkel. Allerlei wobblers om aan de rayons te hangen werden bekeken, eventueel de aanmaak van een display kwam aan bod. We gaan hier verder met een ontwerpburo bekijken wat de mogelijkheden zijn om Lekker Oost-Vlaams met zijn aanwezige lokale producten in de kleinere supermarkten in de kijker te zetten.

POP-UP LEKKER OOST-VLAAMS

Een mobiele pop-up (food-truck) met streekproducten werd gerealiseerd. Op grote evenementen of activiteiten promoten we lokale producten uit de regio waar het evenement plaatsvindt en ruimer uit Oost-Vlaanderen.

In 2019 waren we met de mobiele foodtruck aanwezig op:

- 1 mei op de bloemenmarkt van Stekene

- 20 augustus op de Grote Prijs stad Zottegem
- 23 augustus op de Beverse Feesten
- 6 oktober in Fabriek Energiek in Zelzate tijdens Openbedrijvendag
- 15 december op de kerstmarkt in Lochristi

KORTE KETEN

- Sinds een tweetal jaar zetelt EROV in de Raad van Belang korte keten. Op 11 januari 2019 vond een eerste vergadering plaats tijdens Agriflanders, met een bezoek daaropvolgend. Op 3 oktober verzamelden we in het proefcentrum Herent voor een overvolle agenda: o.a. kennismaking aanspreekpunt lokale voedselstrategie, consumentcommunicatie (met een evaluatie van de week van de korte keten 2019), duurzame aanbestedingen, knelpunten wetgeving in de korte keten en de ondersteuning van lokale besturen aan distributiesystemen.
- In het ESF-project Regionetwerk Gent werd EROV gevraagd aan de werkgroep korte keten (i.k.v. versterkt streekbeleid) deel te nemen. Deze vond plaats op 15 februari en 23 september 2019.
- Op 6 juni had EROV een overleg met Vanier. Dit is een online marktplaats waar professionals uit de horeca of handelaars lokale voedingsproducten kunnen aankopen, rechtstreeks van bij boeren en andere voedingsproducenten uit Gent en de ruime omgeving. Er werd gekeken naar mogelijkheden om verder in te zetten op uitbreiding van het aanbod lokale producten en distributie hiervan.

S4 D5 BELEIDSDOELSTELLING

Expertisecentrum voor promotie van streekproducten uitbouwen.

Actieplan S4 D5.1 **Internationaal kennisnetwerk uitbouwen**

Valoriseren van de opgebouwde internationale contacten (o.m. regio Pistoia en Montagne Appennino). Deelname aan het Interreg-project Brandtour over de relatie tussen toerisme, voeding en ondernemen (Italië, Kreta, Letland, Balearen, Nederland), i.s.m. Toerisme Oost-Vlaanderen. Ervaringsuitwisseling en implementatie van succesvolle technieken ter ondersteuning van streekproducten.

BRANDTOUR

Het project wisselt internationaal ervaringen uit over economische ontwikkeling en innovatie in de toeristische sector. EROV kan specifiek zijn expertise rond streekproducten inbrengen. Andere partners: Toscane (IT, trekker), Kreta (GR), Letland, Zuid-Limburg (NL), Balearen (SP).

Acties:

- Op 26 en 27 maart vond een projectmeeting plaats in Zuid-Limburg. De strategie om tot een lokaal actieplan te komen werd er besproken.
- Op 11 en 12 juni vond een projectmeeting plaats in Letland. De good practices werden er verdiept en het kwam tot intensieve ervaringsuitwisseling tussen de partners.
- Op 29 en 30 oktober vond de projectmeeting plaats in Toscane. In Firenze stelden de partners hun actieplan voor. Dit actieplan bundelt hetgeen geleerd werd gedurende het project en vertaalt dit naar concrete acties die in de periode 2020-2021 uitgewerkt worden.

FRIDGE

Project FRIDGE (Ontwikkeling van het concurrentievermogen van de voedingsindustrie voor betere groeimogelijkheden) behandelt een van de belangrijkste aspecten van de Europese voedingsmiddelen- en drankenindustrie: het concurrentievermogen van KMO's. Om de voedings- en drankensector te helpen zijn

positie op de wereldmarkt te behouden, wil het project bijdragen aan het inspireren op vlak van interregionaal beleid, het bevorderen van goede praktijken en het stimuleren van interregionale uitwisseling van ervaringen..

Marktbereik zowel binnen als buiten de EU en productiviteitskwesaties op het gebied van procesbeheer en capaciteitsverbetering zijn de aandachtspunten van deze interregionale samenwerking, met speciale aandacht voor EU2020-doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid en sociale integratie als onderliggende secundaire doelen .

Het partnerschap bestaat uit zes organisaties, en de voedingsmiddelen- en drankenindustrie is de belangrijkste begunstigde van het project. De lead partner is Tolna County, Hongarije, de overige projectpartners komen uit Duitsland, Finland, Griekenland en Roemenië. Ook het grote publiek zal indirect profiteren van deze samenwerking in termen van betere prestaties van de sector in de partnerregio's en in de EU.

EROV was op 3 en 4 september aanwezig in Szekszárd, Hongarije, voor de kick-off meeting van het project. In eerste instantie vond er een kennismaking plaats met de partners en hun respectievelijke regio's. Het werkplan, de projectindicatoren en algemene good practices werden besproken. De eerste taken werden beschreven:

- Analyse van regionale voedingsindustrieën + enquêtes
- Zelfbeoordeling van regionaal beleid
- Richtlijnen voor analyse van good practices

De doelstellingen voor de volgende periodes werden gepresenteerd en gevolgd door een korte blik op good practices en actieplanning. Tot slot werd de stuurgroep en rapportage-indicatoren besproken. Voorts werden in 2019 met betrekking tot dit project vooral administratieve voorbereidingen getroffen.

Actieplan S4 D5.2 Inzetten op professionalisering van streekproducenten

Inrichten van 2 seminars/studiedagen voor samen 100 ondernemingen. Clustergerichte benadering van de Oost-Vlaamse streekproducenten waarbij ingezet wordt op kennisdeling (onderling en met experts, academici) rond relevante beheerstechnieken.

Valorisatie van de Oost-Vlaamse kenniscluster rond voeding (o.a. ILVO, Ugent, Handmade in Belgium-label).

EROV wil de Oost-Vlaamse kenniscluster rond voeding en de streekproducenten bij elkaar brengen. Een initiatief is in ontwikkeling. Op 12 december verzamelden kennisinstellingen zoals het ILVO en de UGent in het proefcentrum van de groenteteelt in Kruishoutem. Daar vond een colloquium rond de landbouw plaats. Iedereen met interesse in landbouw en voedselproductie kreeg de kans om zijn stem te laten horen. Vier aspecten kwamen aan bod: economie, ecologie, consument, en technologie.

Actieplan S4 D5.3 Onderzoek naar implementatie van nieuwe tendensen

Onderzoek naar introductie van nieuwe tendensen.

Promotie van de Oost-Vlaamse wijnbouw i.s.m. de sector en kennisinstellingen.

Onderzoek naar een project dat inzet op het vermijden van voedselverspilling (o.a. deelname 'too good to go').

PUBLICATIE 'De wijnbouw in Oost-Vlaanderen'

In april 2014 werd een eerste publicatie 'Wijnbouw in Oost-Vlaanderen' uitgegeven. Het is een sector in volle evolutie en deze editie is achterhaald. Een geactualiseerde brochure werd in december 2017 uitgebracht. Op basis hiervan werd beslist om in augustus een wijntoer in te richten, met deelname door reeds bestaande en meer recent gestarte wijnbouwers. De teller staat nu op elf maar de komende jaren zullen er minstens acht

wijnbouwers bij komen.

Tijdens de Toer Lekker Oost-Vlaams op 25 augustus 2019 deden 6 Oost-Vlaamse wijndomeinen mee, waarvan 2 nieuwe. Op 11 december hielden we een intern overleg om deze aparte sector nader te bekijken. Een week later, op 17 december, verzamelden 24 Oost-Vlaamse wijnbouwers bij Leeflank in Lede om de mogelijkheden in de toekomst te bespreken. Is er (onderlinge) samenwerking mogelijk, eventueel de organisatie van een nieuwe wijntoer of een ander evenement, wordt er een nieuwe brochure opgesteld, worden de domeinen opengesteld voor het grote publiek, ...

VOEDSELVERSPILLING

VVSG richtte op 31 januari een vormingsdag in over het tegengaan van voedselverspilling. Hierbij kwamen heel wat verschillende spelers op deze markt aan bod die ons tal van nieuwe inzichten brachten.

Op 27 juni hield EROV een overleg met de Voedselbanken Oost-Vlaanderen. Een mogelijke samenwerking werd onder de loep genomen, en de eerste acties werden uitgevoerd. Op 3 december nam EROV deel aan een inspiratiesessie tegen voedselverspilling in grootkeukens, georganiseerd door FoodWIN, de coördinator van Food Waste Alliance.

S4 D6.3 BELEIDSDOELSTELLING

Samenwerkingsverband tussen Oost-Vlaamse producenten van graanjenever O'de Flander, de Orde van de Oost-Vlaamse Meester-Distillateurs

Actieplan S4 D6.1 **Secretariaat van O'de Flander vzw**

EROV neemt het secretariaat waar van de vzw O'de Flander

De Orde van de Oost-Vlaamse Meester-Distillateurs vzw bundelt de krachten van tien Oost-Vlaamse jeneverproducenten en zet zich sinds 1990 in voor de erkenning van de verschillende Oost-Vlaamse graanjenevers. Deze erkenning wordt nagestreefd bij de officiële instanties op Vlaams niveau en op Europees vlak, thans een feit, maar vooral ook bij het publiek: de consument.

Voor de erkenning bij de consument is het maken van een authentieke en kwaliteitsvolle Oost-Vlaamse graanjenever een eerste basisvereiste. Hiervoor werd het kwaliteits- en herkomstlabel O'de Flander gecreëerd. Draagt een jenever dit O'de Flander label, dan is de consument er zeker van dat het gaat om een authentieke Oost-Vlaamse graanjenever.

De statutaire algemene vergadering van de Orde van de Oost-Vlaamse Meester-Distillateurs vzw werd gehouden op 22 januari in het Groot Vleeshuis, de raad van bestuur vergaderde op 22 januari, 21 mei en 29 oktober.

Op de algemene vergadering werd de toetreding bekrachtigd van stokerij Eenvoud uit Zelzate. Het opgestuurde staal werd door labo Eurofins uit Frankrijk goedgekeurd als zijnde jenever gebaseerd op uitsluitend graanalcohol. Dit brengt het aantal leden-stokerijen op elf.

Actieplan S4 D6.2 **Organisatie van imago-ondersteunende activiteiten**

Inrichten van promotionele activiteiten: bijv. Kapittel, Jenevercursus (i.s.m. Syntra), Jeneverfestival.

INRICHTEN VAN PROMOTIONELE ACTIVITEITEN

Jenevercursus

De Economische Raad voor Oost-Vlaanderen en Syntra Midden-Vlaanderen organiseerden, in samenwerking met de Orde van de Oost-Vlaamse Meester-Distillateurs en de Vlaamse Wijnacademie, voor het eerst een cursus Jeneverkenner in het najaar van 2005.

EROV nam als sociaaleconomische paraprovinciale instelling van het provinciebestuur het initiatief. Daarbij is samenwerking met Syntra Midden-Vlaanderen noodzakelijk gezien het doel en de werking van Syntra zowel naar een vakpubliek als naar het grote publiek toe en gezien het bestaan van de Wijnacademie.

Het grote succes van de vorige edities leidde tot de inrichting van een vijftiende cursus in het voorjaar van 2019. Verschillende lesgevers werden ingezet om de cursus praktijkgericht te organiseren. Er werden vier sessies gegeven (op maandagavond) met aansluitend een proef voor de deelnemers die alle sessies bijwoonden. Een officiële slotsessie met overhandiging van de getuigschriften en opname van de geslaagden is voorzien na de algemene vergadering van de Orde in 2020 tijdens een buitengewoon kapittel.

Een aparte folder met programma werd opgemaakt en ruim verspreid. Er namen in totaal twintig personen deel aan deze cursus Jeneverkenner. Deze grote groep bestond uit heel enthousiaste deelnemers. Zij legden met succes de proef af die bestaat uit een theoretisch en een praktisch deel.

Het programma was als volgt:

- les 1: geschiedenis van jenever (11 maart -19.30 uur, te Balegem, stokerij Van Damme), docent Patrick Van Schandevijl van stokerij De Moor
- les 2: productieproces van jenever (18 maart -19.30 uur, te SYNTRA Midden-Vlaanderen campus Gent), lesgever was stoker Pedro Saez del Burgo van graanstokerij Filliers
- les 3: jenevercocktails (25 maart -19.30 uur, in Stokerij Bruggeman, Wiedauwkaai 56, Gent), door Shake&Serve Belgium : aanmaak van cocktails, rondleiding in het bedrijf en degustatie.
- Les 4: degustatietechnieken (1 april –19.30 uur, te SYNTRA Midden-Vlaanderen campus Gent), docent Dominique Van de Velde (docent aan de Vlaamse Wijnacademie en expert in degustatietechnieken).
- Theoretische proef (8 april - 19.30 uur, bij Braeckman Graanstokerij in Oudenaarde)
- Uitreiking certificaten deelname en Bijzonder Kapittel na de algemene vergadering begin 2020

De totale groep cursisten bestaat vandaag uit 262 enthousiaste ambassadeurs voor de graanjenever. Zij worden op de hoogte gehouden van alle O'de Flander activiteiten.

Er wordt een volgende jenevercursus gepland in het voorjaar 2020. Er is reeds interesse voor deelname.

Golftornooi Vlaanderen-Nederland. Van 19 tot 21 juli vond het golftornooi Vlaanderen-Nederland plaats in Melsele. Er werd gewerkt met O'de Flander graanjenever bij de kar met maatjes, voordien werd er steeds met Bols gewerkt.

Deelname Jaarbeurs Gent. Van 19 tot 22 september was O'de Flander aanwezig op de stand Lekker Oost-Vlaams, volgens het vernieuwd concept. Er werd een aparte stand voorzien waar alle O'de Flander graanjenever konden geproefd en aangekocht worden. Een filmpje over O'de Flander werd op een scherm afgespeeld en zorgde voor extra promotie. Via een beurtrol onder de leden-stokers werd voor bemanning van de stand ingestaan.

Gents manneken pies plast Oost-Vlaamse graanjenever O'de Flander.

Het Gents manneke pies aan de Kraanlei in Gent droeg op 27 september het uniform van de O'de Flander graanjenever: een zwarte cape, geel lint en het embleem O'de Flander. Twee weken pronkte hij hierin op zijn vaste stek gelegen aan de Kraanlei. In het Groot Vleeshuis, het promotiecentrum voor Oost-Vlaamse

streekproducten, plast een replica graanjenever in het druppelglasje van de genodigden. Het beeldje zal voortaan op alle activiteiten van de O'de Flander aanwezig zijn, en waar mogelijk ook jenever plassen. Het gaat om een initiatief van de 'Sosseteit van de Gensche mannekes pies twielink' en de 'Orde van de Oost-Vlaamse Meester-Distillateurs'. De samenwerking tussen de beide confrerieën toont aan dat tradities en culinair erfgoed belangrijk zijn en gekoesterd moeten worden.

Kapittel van de Orde.

De Orde van de Oost-Vlaamse Meester-Distillateurs organiseerde op zondag 17 november zijn 29ste Kapittel. Op deze plechtigheid lauwert de Orde verschillende prominenten en horecazaken voor hun bijzondere verdiensten in het erkennen en promoten van O'de Flander, de Oost-Vlaamse graanjenever. Op het kapittel werd ook het nieuw aangekochte Manneken Pies opgesteld in ornaat.

De Orde introniseerde tien prominenten en kon negen horecazaken benoemen tot ambassadeur O'de Flander. De intronisanten waren: gedeputeerde Leentje Grillaert, voorzitter EROV, Brent Meuleman, Burgemeester Zelzate, Frederik Buyens, Stokerij Eenvoud te Zelzate (nieuw lid O'de Flander), Prof Dr. Dirk Inzé, Directeur VIB (Vlaams Instituut Biotechnologie), Luc De Wispelaere, Directeur Hotelschool Gent, Maarten Stuer, Provinciaal secretaris Boerenbond, Paul Demets, Plattelandsdichter (afwezig wegens ziekte), Jan Kempeneers, Meester stoker Jenevermuseum Hasselt, Marc Sirjacobs, Voorzitter Koninklijke Orde van de Paardevisser, Wesley Servaes, Secretaris Sosseteit van de Gensche mannekes pies tweelink, Geert Cackebeke, Ridder Confrerie van de roze olifant

Negen horecazaken die minstens 2 verschillende O'de Flander jenevers op hun kaart zetten, ontvingen een plaketafbeelding van O'de Flander ambassadeur en een getuigschrift. Het betreft: De Barbier van Melle, The Cobbler te Gent, Restaurant 't Orchideetje te Zottegem, Café Congé in Gent, Café De Huzaar te Gent, Snooker Evergreen te Gent, Marimain te Gent, La Luna restaurant-tearoom te Deinze, Brasserie Pécaso te Gent.

Doorheen de jaren engageerden al 454 personen zich voor de promotie van de O'de Flander.

Jenevertasting. In het weekend van 23 en 24 november was elke jeneverliefhebber welkom in het Groot Vleeshuis te Gent op de negende editie van de Jenevertasting, het vroegere Jeneverfestival. Voor slechts 5 euro inkom, kreeg de bezoeker drie bonnetjes voor proevers en een O'de Flander druppelglasje extra als aandenken. Volgende producenten van het kwaliteitslabel O'de Flander waren aanwezig: Balemse, Bobke, Braeckman, Dirk Martens, Mertens, Peterman Platinum, Rubbens, Thyssen en Zelzate jenever.

Zij presenteerden de O'de Flander Oost-Vlaamse graanjenever samen met hun rijke gamma andere producten: zoals fruitjenevers, creamjenevers en advocaat. Opnieuw stelden de producenten ook hun eigengemaakte Oost-Vlaamse gin voor, maar steeds werd het verhaal vervolledigd over de oorsprong van gin, zijnde jenever.

Er waren eveneens twee gratis workshops: 'Cocktails met jenever' door Rolf Schollaert van The Cocktail Nation en 'Koken met jenever' door Mia Ackaert van 'Maison 12'. Er werd opnieuw samengewerkt met gidsenvereniging Gandante, die een geleide wandeling over 'stoken en brouwen in Gent' op het Jeneverfestival afsloot.

Actieplan S4 D6.3 Realisatie van een studie 'sociaal-economisch belang van de Oost-Vlaamse jenever'

Opvolgen van de ontwikkelingen op Vlaams en Europees vlak, o.m. rond de definitie van (Oost-Vlaamse) jenever, in samenwerking met de relevante actoren (stokers, academici, overheid, Federatie Vinum et Spiritus).

De Europese Commissie gaf aan dat er een problematiek rond de aanpassing van de technische fiches voor jenever is. Vinum & Spiritus (de beroepsfederatie) volgt de stand van zaken op met betrekking tot de

ingediende technische fiches voor de Europese erkenning van jenever. Een finaal akkoord wordt verwacht. Voor de toekomst is O'de Flander zeker bereid constructief mee te werken aan de oprichting van een soort 'Belgische jeneverassociatie', hetgeen het belang van ons streekproduct graanjenever zeker ten goede zal komen.

Binnen Vinum & Spiritus bestaat de idee om een werkgroep rond jenever op te richten om zo tot gezamenlijke projecten te komen.